

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 21. (81.) ÉVF. • 4. SZÁM. • 2011. ÁPRILIS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Mezei Elemér

Szakadatlan húsvét

Hosszúra sikerült a telünk... a rügyek csak március végén kezdtek mocorogni – mintha korábban maguk is böjtöltek volna.

Lapszámunkban egy rendhagyó módon megélt húsvét-érzés tanúi lehetnek Olvasóink. Köztudott, hogy ami eddig két unitárius egyház volt, az nemsokára az egység áldásait (és talán kezdeti helykereséseit) fogja átélni. Újra létrejön a Magyar Unitárius Egyház, országhatárokon átnyúló közösségben. Balácsi László budapesti egyházi főjegyző e számunkban – irodalmi/költői alapra építve –

tesz tanúságot arról, hogy az ismét megmozduló és egyre sebesebb keringésbe kezdő „életnedvek” húsvétot idézhetnek. Jelképek – természet, Déva, „aprócska magyarok”, Martin Luther King – és múlt-utalások sodrásában az ember surrogó gondolatokra kap. Egy dolog biztos: az élet állítása fénylik húsvét közepén, amelynek konkrét megvalósulásai oly sokfélék lehetnek!

Az Unitárius Közlöny szerkesztősege is boldog, áldott húsvétot kíván minden kedves Olvasójának.

A tartalomból:

- 1 „Új Dévavára épül”
- 3 Passióéneklés Szőkefalván
- 5 Gondnokok eszmecseréi
- 8 Interjú Varró Margittal
- 9 Cserkészdolgok

„Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim kapuját.” (Zsolt 141,3)

Az egyház hírei

Február 28-án Budapesten a Nagy Ignác utcai egyházközségben Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes átadta a Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségének a Nagy Ignác utcai – ez idáig részben állami tulajdonban maradt – ingatlan teljes tulajdonjogának visszaszolgáltatását igazoló okmányokat. A sajtótájékoztatót részt vett Szászfalvi László egyházi, nemzeti-ségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, valamint dr. Molnár Zoltán, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő vezérigazgató-helyettese. A Magyar Unitárius Egyház szóban forgó ingatlanja az államosításkor, 1954. május 7-én került az állam tulajdonába. 1994-ben az egyház visszakapta az ingatlan 51 százalékát. 2009 novemberében törvényben írták elő, hogy a fennmaradó 49 százalék állami tulajdon is vissza kell adni az egyháznak. Az erről szóló megállapodást 2010. december 23-án írta alá az egyház főgondnoka.

A képviselőház művelődési szakbizottsága jóváhagyta a kommunista rendszer által elkobzott egyházi levéltári anyagok visszaszolgáltatására vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet Máté András, Kerekes Károly és Márton Árpád RMDSZ-képviselő kezdeményezett. A tervezet értelmében az egyházak a levéltárhoz fordulhatnak dokumentumaik ügyében, a visszaszolgáltatás feltétele, hogy a püspökségek biztosítani tudják a levéltári anyagok megőrzésének és konzerválásának megfelelő körülményeket. A törvény jóváhagyásáról az alsóház plénuma dönt.

Március 17-én Kolozsváron újból ülésezett az egyházi alaptörvény módosítását előkészítő bizottság. A bizottság elkezdte az új egyházi alaptörvény szerkezeti felépítésének kidolgozását, és hozzálátott a cikkelyek szövegszerű megfogalmazásához.

Kolozsváron az Erdélyi Múzeum-Egyesület Mikó Imre születésének 100. évfordulójára emlékkonferenciát szervezett az EME előadótermében, március 25-én. Előadást tartott

Egyed Ákos, Csapodi Miklós, Tibori Szabó Zoltán, Cseke Péter, Gaal György. Másnap az Erdélyi Unitárius Egyház szervezésében sor került Mikó Imre *A szülőföld szerelmese* (Orbán Balázs életregénye) című könyv bemutatására. A kötetet Dávid Gyula irodalomtörténész mutatta be.

Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanács ünnepi konferenciát szervezett a *Keresztény Magvető* megjelenésének 150. évfordulójára. Az 1861-ben alapított folyóirat ünnepsére március 26-án került sor Kolozsváron, az EUE Dávid Ferenc-ima-termében. A konferencián előadott Gaál György történész, Cseke Péter egyetemi tanár, író, Györffy Gábor egyetemi tanár, valamint Máthé Dénes egyetemi tanár, főgondnok. Ez alkalomra külön füzetben jelent meg Gaál György *Százötven év az egyház és művelődés szolgálatában* című tanulmánya is (Keresztény Magvető Füzetek – 47).

A Duna Televízió idén is unitárius egyházközségből közvetítette a március 15-i ünnepi istentiszteletet. Ezúttal Recsenyédre látogattak el. Az ünnepi istentisztelet után, ahol a szószéki szolgálatot Nagy Adél lelkész végezte, a templomban emléktáblát avattak az öt helyi egykori honvéd tiszteletére.

Füzesgyarmaton február 20-án a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapiján, február 25-én a történelmi egyházak képviselőinek részvételével ökumenikus istentisztelet keretében avattak emléktáblát az unitárius templomban.

Megújult a székelyderzsi egyházközség vezetősége. Március 5-én a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség Barátság Gyülekezeti Házában egy teljes napot töltöttek el együtt, az egyházközség ügyeivel foglalkozva. A „csapatösszerázó” játékok után *Jó lélekkel végzett feladataink* című előadásában Demeter Sándor Lóránd lelkész egy olyan módszert

osztott meg a vezetőkkel, amellyel a munkához és az élethez szükséges belső egyensúly rendben tartható. Ambrus Tibor, a Modern Üzleti Tudományok Főiskolájának előadójára a változás és az önmenedzselés témájában nyújtott segítséget. Ferencz Anikó könyvelő és Dénes Éva-Márta pénztáros az egyházközség pénzügyviteléről számolt be.

Firtosmartonosban március 13-án felavatták az 1851-es Makk-féle összeesküvés mártírjának, Gálffy Mihálynak a mellszobrát. Az unitárius templom kertjében felállított bronzalkotást Zavacski Walter székelyudvarhelyi szobrászművész készítette. A megemlékezésen Nagy László EUE-főjegyző és Szász-Cserey Katalin firtosmartonosi lelkész tartott áhítatot. Barabás Zsigmond polgármester köszöntője után Balászi Dénes nyugalmazott tanító ismertette Gálffy Mihály életét és mártíromságának történeti hátterét.

Második alkalommal tartottak közös nemzeti ünnepi megemlékezést Székelyszentmihályon a Nyíkömenti települések. A zászlós felvonulás után lovasok strázsáltak az egyházközség által 1907-ben állított emlékműnél. A helybeli Ugronkúriánál elveszejtett négy, reményteljes ifjúról emlékezett meg Bálint Benczédi Ferenc püspök és Lőrinczi Lajos, a székelykeresztúri egyházkör esepese.

Szentábrahámon március 6-án 90 lány és asszony tartotta meg a Nők Világimanapját, majd harmadik alkalommal szerveztek nótaestet férfiaknak. Március 14-től kezdetét vette az egyetemes imahét. A meghívott lelkészek szentábrahámi születésűek vagy itt nőttek fel. A vasárnapi záró istentisztelet keretében mutatták be Tódor Csaba *Egy Isten, más palást* című könyvét. Mindezek az események „előkészítői” a templomépítés 200. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségnak, amelyet falutalálkozóval egybekötve július 2-án tartanak.

„Új Dévavára épül”

Egyházunk húsvétja – versek margóján

Balácsi László

Tompa László, a székelység egyik legnagyobb költője kiemelt versének címe alá ezt a mondatocskát írta: „Éjjelenként mondom magamnak.” Nem tudok elképzelni embert, aki álmait, terveit, céljait ne ismételtetné át nem aludt vagy félig átaludt éjszakákon, hogy erősítse magát, jövőbe vetett hitét, bizodalját, hogy ne adja fel azokat semmilyen körülmények között, s biztatást kapjon – nemcsak teremtő Istenétől, hanem környezetétől, szeretteitől is –, hogy közös legyen a valóra válás élménye, öröme.

Majd aztán ezekért az álmokért, tervekért, célokért áldozunk, tesszük rájuk életünk legdrágább értékeit. Reményik Sándor Mohács után című versében egy nehéz korszak krónikásaként úgy vall, hogy életünk hasonló időszakait nem a tétlenség töltheti be: „Éjszaka jön, százötven éves éj. / S ki éjben születik majd, mit csináljon? / Dolgozzék, imádkozzék, túrjon, várjon, / S a sírba is reménysugárral szálljon, / Ha könnyel sózott kenyere megette. / Mert változnak a csillagok felette.”

És íme, a csillagok változása már valóság!

Hogy ezt kívárni mennyi idő kellett, és még kell, az nem foglалható bele – hely és idő hiányában – e rövid eszmélkedésbe. Verses bolyongásaimban megnyugtatóként, de főként biztatásként Mécs László ismert költeménye jön elő, amelyet sokszor éjjelente mondtam én is magamnak és naponta a körülöttem élőknek, és amikor meghallgathattak már, és azóta is híveinknek, rendezvényeink, ünnepeink résztvevőinek. A kirándulás elmaradt című vers százötz gyerek álmáról szól, hogy kirándulni mehet addig soha nem látott tájakra, majd a nagyon lázas készülődésről, amikor még fokozni lehetett a reménylett dolgok utáni vágyakozást játékokkal, fürdőzéssel és egybekkel. „Százötz

gyerek így álmodott... / Így kellett volna lenni, s a dolog / elromlott: hogy megjött a virradat, / esett...s a szép majális elmaradt.” Amikor az éggel együtt százötz gyerek sírt, lelki vezetőjük Isten szándékáról, titkos terveiről elmélkedik, hogy „Miért ríkatja

mint a madarak, / készültünk, s a majális elmaradt. / Ki érti Isten titkos útjait? / Kedvenceit miért ríkatja itt? / Újabb kirándulásról álmodunk / s elindulunk, ha kivirul botunk.” A csillagok állása is változik, tavasz vártán kivirul botunk, el kell már indulni hazafelé, új Déva várához hordani a téglát; s még maradt annyi verejtékünk és vérünk, hogy az legyen a „ragaszték”. Manapság szeretjük sok mindenre használni a történelmi jelzőt. Történelmi a változás és a lehetőségek sora az anyaországban, történelmi a

*„Hogy váram százszor földig omlott,
S lelkem is százszor belerengett...
...Halljátok-e: Nincs veszve semmi.
(Idő, te is korán kacagsz még!)
Holnapra már hordom a téglát.
S ha kell, vérem lesz a ragaszték.
S már dúdoló, míg a halódó
Hold vére a felhőkre árad,
S a levegőbe rajzolódni
Látok egy magas, büszke várat.
Mert engem semmi meg nem ingat,
A cél felé szent izgalom hajt,
S egy reggel...
Az a vár mégis állni fog majd!”*

meg kedvenceit?”. Azzal biztatja magát is, hogy a Teremtőnek vannak magasztosabb tervei, gondoljai, miközben „elázik egy kirándulás, / sok öröm-sátor, ábránd, kacagás”. Soha nem feledhetők vigasztaló szavai, amelyek már nemcsak a kétségbeesett gyermekeknek szól könnytörlesnek, hanem főleg a felnőtteknek – újrakezdesre: „Ne sírjatok, aprócska magyarok, / mesénkben mink is így jártunk, nagyok. / Akartunk menni szebb jövő felé / s vihar-ösvény állt lábaink elé. / Isten küldött egy véres felleget, / vérzapor hullott, sírtunk eleget, / eláztatta az öröm-sátrakat, / zokogás rázott gyávt, bátrakat. / Új, szebb tavaszba,

kettős állampolgárság felvételének megadott lehetősége, történelmi a trianoni gyászos évfordulónak az összetartozás napjává magasztosulása, történelmi az elszakított területeken vagy itt a hazában az elsők eskütétele, akik „visszakapták” hazájuknak Magyarországot (mert korántsem biztos, hogy a haza egy másik része is visszafogadta gyermekeit!) – és lehetne sorolni még. Számunkra minden fontos történelmi mellett a legfontosabb történelmi esemény, hogy eggyé lett, eggyé lesz a két egyházrész, újjászületik a Magyar Unitárius Egyház, és a történelmi események folyamatában jogos történelmi egyház mivoltunkat →

→ visszkapjuk. De el nem felejthetőként említem azt is, hogy Elekes Botond (magyarországi) főgondnok a budapesti Nagy Ignác utcai épületünk február 28-i ünnepélyes átadása után az egyházközség tanácstermének ajtájában állva így szólt: „történelmi pillanat a mai, mert itthon vagyunk, ez az épület most már örökre a miénk!” Hány ilyen kisebb vagy nagyobb kiharcolt, keményen megküzdött, kibőjtölt történelmi pillanat kellett ahhoz, hogy előálljon a mai valóság. Hány álomnak kellett összehangolódnia, megvalósulnia, hány csalódásból kellett feltápaszkodjunk, mennyi sötét éjszakán kellett várjuk, hogy a felhők mögül előbukkanjon legalább egy reményt adó csillag, majd a csillagok, hát még várni is azoknak változását, hányszor verte el vihar álmaink vetését, és tavaszvárás-kor kellett lesni, hogy kiviruljon bujdosásunk botja és elindulhassunk újabb kirándulásunkra hazafelé. Mécs László találóan, ránk szabottan írja Ady Endre Szétszóródás előtt című versére költött, Szétszóródás után című válaszversében: „... a szétszórta csapatja / bárhogy adódik, életet akar! / Négy égi tájon szenvedés-ugarba / vetettük ömlő könnyeink vetését: / tél közepén kezdünk tavaszi dalba / s úgy várjuk a vetésünk kikelését, / mert aratás kell: élni akarunk! / Remény-ösvényen a négy égi tájról / indulgatunk neki az új jövőnek...”

Kosztolányi Dezső írta az Édes Annában – amit a cenzúra sokáig „törölt” –: „A bujdosók, mint annyiszor a történelemben, hazaértek.” Egyik szép egyházi énekünk ezután már nem csupán a karácsonyi beteljesülés boldogságát visszhangozhatja templomfalaink között: „Bujdosásunk véget ért, / Csüggedés már nem kísért, / Már hajónk a biztos révbe ért.” Kellenek-e ezeknél nagyszerűbb történelmi pillanatok?!

Tavaszkor jöttek, ünnepvárások idején annyi csodálatos biztatás hangzik mindannyiunk felé, hogy ha azoknak csak töredékét hallgatjuk meg és próbáljuk megélni, reménytelen lehet egész esztendőnk.

Nem akarunk új Babel tornyát építeni, hogy a hangunk, szavaink, álmaink, terveink összekavarodjanak, összezavarodjanak; nekünk elég az új Déva vára, amely Dávid Ferenc már-

tíriumán át a követendő jézusi eszményképet tárja elénk, költői megmagyarában: „Nagy ünnep az, ha közösen / Krisztust virágoztatjuk életünk. / ... mind egyszerre / rügyezzünk, s testvérek leszünk!” (Mécs László: Nem jó rügyezni egyedül). Szabó Lőrinc Biztató a tavaszban című verse üzeni: „Töröld könnyed, gyürd le fájdalmadat, / te nem azért vagy, hogy odaragadj / ügyhöz, múlthoz, amely nem a tiéd, / és dac poshasszon és keserűség. / Kaptál ütletet, kaptál eleget / (légy keresztyén s mondd: érdemelteket, / s könnyülsz tőle!)... Most ne véld / igazad emlegesd, s ne a hibát, a zavart / (az is benned volt!): nézd a rétet, a / nagy fényt, a Feltámadást!... Tavasz / jött újra a földednek: nézd a népet / dolgozik, szépül a város és vidék: / nem árt, hogy eltűnt sok gőg, régi copf, / s jobb lesz a jó, ha te is akarod, / ha igazán...: másét és magadét, / úgy gyógyítod ama ezer sebét, / ha az csordítja megnyugvó szíved, / ami sosem elég, a Szeretet!” Túrmezei Erzsébet, evangélikus diakonissza a közös ünnepelést áhítozza: „Oszlasd a ködöt, fénylő napsugár! / Vonj árvaságon át aranyhidat! / Köszöntse egymást az egész határ, / s lássa meg egyik fa a másikat! / Oszlasd a ködöt, szeretetsugár, / Mért lenne nagy magány az életünk, / ha minket Atyánk kitárt karja vár, / s egymásnak testvérei lehetünk?”

Martin Luther King, a szabadság vértanú lelkésze a következőkkel biztat: „Tedd meg az első lépést és higgy! Nem kell látnod a lépcsőt, csak tedd meg az első lépést.” Sokszor szírenhangok elnyomnak minden más hangot életünkben, és képtelen az ember erre az első lépésre, elindulni szépségekkel kecsgető tavaszok, ünnepek felé, pedig az Isten kiárasztja lelkét mindenekre, megújulnak mindenek, az egész föld, és rajta az ember is. Mécs László Tavasz zoltár című versében gyönyörű megfogalmazásban arról ír, hogy „Valaki tavaszt, változást patakozta a világra: / sziklából, földből, állatokból / hangokat, színeket, szirmokat, változást csíhol ki Valaki. / Csak belőled nem bír ünnepet csíholni, Ember!” Aztán figyelmezteti az Embert küldetésére, amivel sokszor szembe helyezkedik: „Mert te volnál az Isten dicsősége: / – és te vagy az Isten golgotai gyalázata, Ember! / Te

volnál az Isten gyönyörűsége: / – és te vagy az Isten hétfájdalma, Ember! / – Te volnál az Isten atyai szelidsége: / – és te vagy az Isten hetedizigleni haragja, / hiába állította fel a villámhárítót a Golgotán, Ember! / Te volnál a teremtés koronája: / – és te vagy a teremtés csődje, Ember! / Te vagy az Isten állandó nyugtalansága, / te vagy az Isten boldogtalansága...”

Valamikor a teremtő Isten szava is így mennydörgött, amikor „megbáná, hogy embert teremtett a földön”, de soha el nem fogyó atyai szeretettel mindig vissza is fogadja a tékozló gyermekeket, és megbocsátással új tavaszokat, ünnepeket hoz el az embernek. Nagy és felelősségteljes tennivalók időszeke következik mindannyiunk számára nemcsak a tavasz- és ünnepvárásban, hanem ezután mindig itthon és otthon, otthon és itthon. A minden áldások Istene által nekünk ajándékozott nagy, történelmi lehetőségekkel úgy igyekezzünk élni, hogy méltó munkatársai legyünk az Alkotónak világot, s benne életünket formáló tervében. Mécs László versének utolsó két sora ezt így tolmácsolja nekünk: „...tavaszodj végre akarata szerint, Ember / és légy az Isten boldog békesége: Amen.”

Kórház- lelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

„Hallgatni kívánják híveink”

A szőkefalvi unitárius passió-éneklés múltja és jelene

Nagy László

Közismert, hogy az unitárius reformáció minden, a felfogásával össze nem egyeztethető templomi be rendezést vagy tárgyat „kivitt” a templomból, még az orgonát is. Az éneket a templom piacán levő pulpustól – éneklőszékről – vezette az énekvezér.

Az egyik legértékesebb szellemi örökségünk ebből a korból az énekelt passió, Jézus elítéltetésének, keresztire feszítettetésének, szenvedésé-

nek és halálának evangéliumi elbeszélése. Zenei műfajként a passió az evangéliumi szövegre szerzett, az istentisztelet célját szolgáló, oratóriumszerű zenemű. Témaköre szigorúan a nagycsütörtöki és nagypénteki eseményekre korlátozódik.

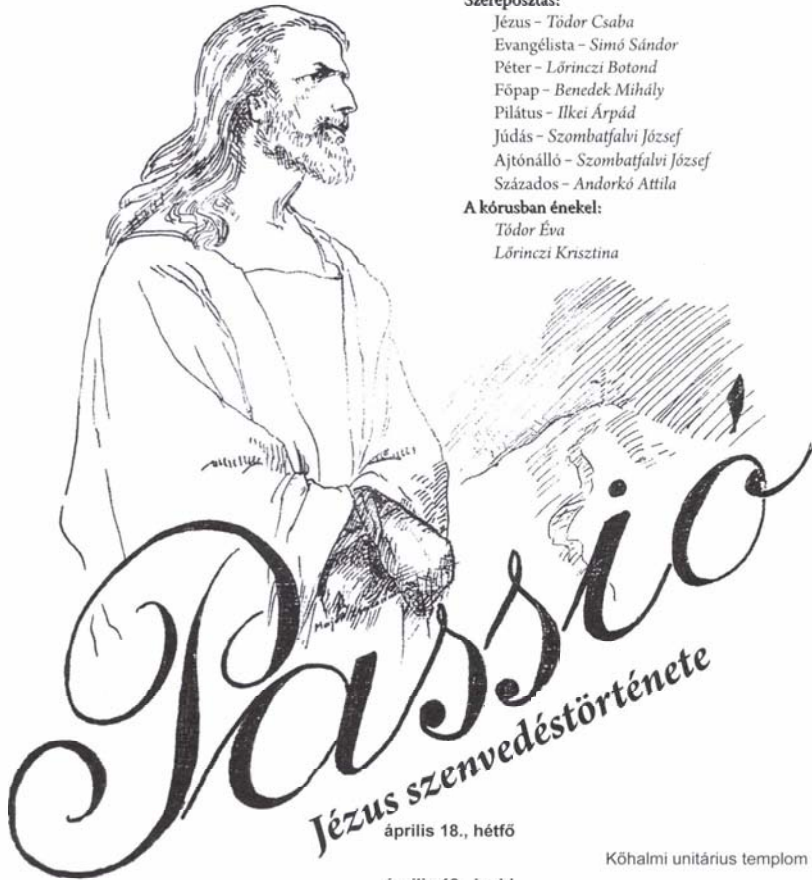
„A középkori gregorián stílusú énekek közül különös jelentőséggel bír a napjainkig fennmaradt nagypénteki passióéneklés – írja Péterffy Gyula A Passió című dolgozatában

Szereposztás:

Jézus – Tödör Csaba
Evangélista – Simó Sándor
Péter – Lőrinczi Botond
Főpap – Benedek Mihály
Pilátus – Ilkei Árpád
Júdás – Szombatfalvi József
Ajtonáló – Szombatfalvi József
Százados – Andorkó Attila

A kórusban énekel:

Tödör Éva
Lőrinczi Krisztina

április 18., hétfő

Kőhalmi unitárius templom 19 óra

április 19., kedd

Homoródjánosfalvi unitárius templom 17 óra
Városfalvi unitárius templom 19 óra

április 20., szerda

Homoródújfalvi unitárius templom 17 óra
Homoródkarácsonyfalvi unitárius templom 19 óra

április 21., csütörtök

Homoródszentmártoni unitárius templom 17 óra
Homoródszentpáli unitárius templom 19 óra

április 22., péntek

Kénosi unitárius templom 17 óra
Székelyudvarhelyi Bethlen negyedi unitárius templom 19 óra

Átdolgozta és énekkarra alkalmazta:

Péterffy Gyula
teológiai zeneanár

Az énekkar vezetője:
Tödör Éva
énekvezér

A szőkefalvi unitárius egyházközség megalakulásának pontos dátumát nem ismerjük. Gábos Mihály, aki 1846 és 1886 között volt az egyházközség lelkésze, az egyházközség megalakulásának évét az unitárius reformáció kezdeti szakaszára, az 1580-as évekre teszi. Ekkor kerül az unitáriusok tulajdonába a falu közepén egy magasabb dombon épült katolikus templom, amelyet 1744-ben vesznek el az unitáriusoktól. Az egyházközség soha nem volt nagy lélekszámú, ma is alig több mint száz unitáriust tartanak nyilván. A falu még a reformáció korától kezdve több felekezetű. Négy lelkész – református, ortodox, katolikus és unitárius – szolgál itt, de vannak szabad keresztények és Jehova tanúi is, a sátoros cigányok pedig pünkösdisták lettek.

(Keresztény Magvető 1979). – Ennek a nálunk, unitáriusoknál használt dallama egész Európában egyedülálló. Milyen volt, milyen lehetett a passió kezdetleges dallama? Pontos feleletet erre nehéz adni, mert semmi írott emlék nem maradt ránk. Az énekek dallamai szájról szájra jártak – minek leírni azt, amit mindenki tud? A fennmaradt teljes magyar szövegű graduálok közül a legértékesebb a gyulafehérvári Batthyaneumban őrzött kéziratos Batthyány-kódex. Ismeretlen leírótól 1556–1563 között dolgozták át katolikus jellegű karkönyvből protestáns jellegű énekeskönyvvé, és látták el hangjegyekkel is. [...] Protestáns jellegénél fogva mihozzánk közel állónak kell tekintenünk az 1635–1650 között lutheránusok számára készült Eperjesi Graduált... a magyar nyelvű többszólamúság első emlékét: a többszólamú turbákat (a tömeg kórusral való éneklését) az Eperjesi Graduáltban találjuk.”

Az Eperjesi Graduált viszont megelőzi az 1622-ben német/szász nyelven jegyzett unitárius graduáltban fennmaradt passió. A legrégebbi ismert magyar nyelvű protestáns passió 1696-ból való, az ún. Pókai-passió. Mindkét említett tétel a →

→ kolozsvári akadémiai könyvtár unitárius részlegén található.

A 17–18. században az unitárius egyházközségekben a hívek kétségkívül igényelték a passióéneklést. A régi, passiót tartalmazó könyvek elhasználódtak, ezért a kántorok, lelkészek másolatokat készítettek. Másolta is ki-ki a maga módja és tehetsége szerint. A 19. század utolsó évtizedeiből már kevés passiónk maradt fenn. Ugyanis már mind kevesebben tudták olvasni a négyvonalas kottát. Sok egyházközségben épp ezért a passió éneklése kezdett kimaradozni. 1927-ben Benczédi Ferenc lelkész arra kérte a Főtanácsot, hogy fordítson nagyobb gondot a passióra. Keresztesi Dénes lelkész szerint a nagypénteki passiót „még rossz énekléssel agyonnyomorítva is hallgatni kívánják híveink”.

A kolozsvári unitárius egyházközség 1837. évi jegyzőkönyvéből tudjuk, hogy a megüresedett kántori állásra az egyházközség Máté András abrudbányai énekvezért hívta meg, aki el is fogadta a meghívást azzal a feltétellel, hogy az egyházközség mentse fel a passió éneklése alól. Az egyházközség elfogadta Máté András feltételét azzal a kikötéssel, hogy az

énekvezér köteles egy „tógás deákot állítani” a nagypénteki passió éneklésére.

A szőkefalvi unitárius egyházközség tulajdonában három passió található. Egy a Péterffy Gyula által írt, és kettő, amelyeket a 19. században másoltak. Az egyik, a 37 lapos címlapjának belső oldalán a következő írás található: „A Széplaki Unitaria Nemes Ekklesia számára íratott O Tordai Tiszteletes Székely Miklós Úr Papságában Vadadi Nemes Fülep István Úr Curatorságában, Wárfalvi Nemes Barla Móses úr Szent-Egyházfiségában s Költségeikkel Benczédi Márton Körispataki Unitárius Pap által az 1881-dik Esztendőben.” A másik passió 31 lapot tartalmaz, s ebből 51 oldalon van a passió, a többin Jeremiás siralma. A passió másolásának idejét nem könnyű azonosítani. A két passió szövege megegyezik, eltérés csak egy pár szóban található.

A régi passió énekléséről írott adat nem áll rendelkezésünkre. A 19. században az egyházközség első énekvezére Hegyi János (1851–1934), aki énekelte a passiót. Őt követte Ferencz István (1895–1951), aki szintén énekelte, és Szász Mihály (sz. 1925), aki 2009 végéig, több mint öt-

ven éven át volt az egyházközség énekvezére, és kisebb-nagyobb kihagyásokkal ő is énekelte a passiót. (Szász Mihály harmóniumkísérettel, míg az előző kettő anélkül.)

Engem 1986. január 1-jével kezdődően nevezett ki Kovács Lajos püspök a szőkefalvi egyházközségbe. Azelőtt két évig Marosvásárhelyen segédlelkész voltam, és ott az evangélista szerepét énekeltem a passióból. Ugyanis jó három évtizede Marosvásárhelyen a passiót dalárda énekelte. Még Szőkefalváról is három évig bejártam Marosvásárhelyre nagypénteken passiót énekelni. Nem volt számomra ismeretlen a passió. Gyermekkoromban szülőfalumban, Homoródalmáson is dalárda énekelte. Egy alkalommal én is besegítettem, amikor teológus voltam. Emlékszem, a nagypénteki passió után otthon édesanyám mindig elmondta véleményét a szereplőkről: jól vagy rosszul énekeltek-e. Mára már szülőfalumban is csak két énekese van a passiónak: a lelkész és a kántor, pedig az egyházközség lélekszáma meghaladja az 1500-at.

1987-től énekeltem a passiót Szőkefalván. 1992-ig egyedül részleteket énekeltem a délelőtti istentisztelet keretében, majd az egyházközség volt kántorával, Szász Mihállyal énekeltek elejétől végéig. Időtartama közel egy óra. Az evangélista szerepét jómagam, a szereplőkét Szász Mihály, a kórusrészt közösen énekeltek. A zenei kíséretet a harmóniumon én végzem, nem nagy zenei tudással – ahogy mondani szoktuk: suszterkisérettel. A nagypénteki istentisztelet rendje a passió éneklése miatt a következő: kezdő- és derekas ének, ima, Miatyánk, passió, záró ének. Úgy láttam, a hívek nagy része szereti a passiót.

Szász Mihály nyugalomba vonulása után Magyar István lett az egyházközség önkéntes énekvezére. Bár 2010-ben már nem volt passióéneklés, Kiss Sándor Loránd lelkész és Magyar komolyan tervezik, hogy a gyülekezet jóhangú tagjaival ismét megtanulják, és újra-bevezetik az énekelte passiót Szőkefalván.

A Kis-Küküllő völgyében, a Dicsőszentmárton környéki unitárius falvakban énekeltek a passiót, főleg a kántor-tanítók idejében. Dicső-

Hogyan keletkezett a ma használatban levő passiónk? Péterffy Gyula ezt így írja le: „Akkor még se magamnak, se másnak nem tudtam megmagyarázni, csak írtam-írtam a hangjegyeket, ahogy szokták mondani, úgy, ahogy jött magától. De most már tudom, Kodály erre is megtanított, egyik előadásában mondván: »...részesevé kell lenni az élő hagyománynak... és az előadás módját az ember emlékként hozza magával.« Ezt az emléket Torockóról hoztam, ahol jóapám, idősebb Péterffy Gyula egy fél évszázadon át rendkívül jó hangadottsággal, igen szépen énekelte. Magam mint rövidnadrágos fiúcska a csűrben levő szekérbe felállva, már írás nélkül tudtam énekelni »a mi Urunk Jézusnak kinszenvedését«, azzal a dallammal, amit apámtól hallottam, tanultam. Vajon apám honnan tanulta? Arra derít fényt a lókodi Sándor Istvántól 1820-ban másolt passió, melyet később felesége révén Tóth Vilmos szentábrahámiai énekvezér örökölt, aki apámnak tanítója, nagyapámnak, Péterffy Mihálynak pedig szolgatársa volt. Ennek a passiónak dallama viszont megegyezik az általam ismertével. Tehát apám is gyermekkorában megtanulta és úgy énekelte a passiót, ahogyan Tóth Vilmostól hallotta.”

Az új passió szövegét a négy evangélium alapján dr. Erdő János és Lőrinczi László állította össze. A zenei részt az ősi melódia megtartásával, 15–20 személy közreműködésével való előadásra Péterffy Gyula zene tanár dolgozta fel 1957-ben. A passióban Jézus, az evangélista, Péter, Júdás, Pilátus, a főpap, a százados szerepét külön személy éneklé, míg a tömeget háromszólamú kórus szólaltatja meg. Ami új e passióban, az a bevezető orgonajáték, majd a bevezető és a befejező kar.

szentmártonban Török Béla (sz. 1928) vallomása szerint édesapja, Török János, aki 1927–1960 között volt kántortanító az egyházközségben, egyedül énekelt, de más dallamra, egészen az 1940-es évekig. Úgy emlékszik, hogy a 30-as években többen énekelték a passiót; a háború ideje alatt nem énekelték, mondhatni: megszűnt a passió éneklése, és csak 1982-ben kezdte el Szász Balázs egyedül énekelni a szenvedéstörténetet – elejétől végéig.

Küküllődombón Benczédi Ferenc (sz. 1926) lelkész elmondta: végigol-

vasta a több mint 100 éves dalárda jegyzőkönyveit, de a passió énekléséről nem hallott. Bizonyára énekelték, mert jó énekezők voltak az egyházközségben. Az ő lelkészsége idején Szász Balázs – a későbbi dicsőszentmártoni énekező – énekelte két részben. Ő is recsenyédi lelkészsége idején (1959-től volt Dombón) két részletben énekelte a passiót.

Magyarsáron Nagy Endre lelkész tudomása szerint az előző lelkész szolgálata idején nem énekelték a passiót. Ő 1986-ban megtanította a dalárdának, és szereplőkkel, három

szólamban énekelték. 1994–95-ben viszont már nem énekelték.

Egyházunk szervezeti szabályzatai (az első írásban fennmaradt szabályzat 1626-ban jelent meg Radeczky Bálint püspök szerkesztésében) minden időben előírták és kötelezővé tették a kántorok számára a passió éneklését. Az 1949-ben kiadott Szervezeti Szabályzat ezt írja elő az énekezők számára (84. paragrafus b. pont): „A kántor kötelességei: Nagypénteken délelőtt és délután az istentiszteleteken a passiót két részben elénekelni.”

Világiak az egyház szolgálatában

Boros János – J. T.

Egyre többet, de korántsem eleget hallani újabban a világiak „bevonásáról” az egyházi életbe.

A „világi” elemet az unitárius egyházban leginkább a keblitanácsosok, presbiterek testületei, illetve ezek élén a

gondnokok (felügyelő gondnokok, pénztárosok, egyéb tisztségviselők) testesítik meg – de nem kizárólagosan. Az unitárius egyházban csak a múlt század-végi politikai változások nyomán kerülhetett sor arra, hogy a „világi” egyházzsre való odafigyelésnek jól megformált intézményi keretet biztosíthassanak. Ennek legnyilvánvalóbb gyümölcse a gondnok-presbiteri értekezletek (GP) sorozata. A találkozások évi rendszerességű formáját még dr. Szabó Árpád kezdeményezte az 1990-es évek küszöbén. A Főtanács 1991-ben hozott e tárgyban határozatot, az első sorozatot 1992 februárjában szervezték meg, az első előadást maga Szabó Árpád tartotta a következő címmel: Isten szolgálatában egyházunkért és népünkért: mit jelent ma unitárius presbiternek lenni? A GP fő „oka” egy olyan fórum létrehozása volt, ahol az egyházközségek világi vezetői maguk mondhatják el meglátásaikat, tehetik fel kérdéseiket, és oszthatják meg gondolataikat egyrészt egymás között, másrészt az egyházköri és egyetemes egyházi vezetőség felé.

Az idén február közepén tartották a GP-értekezleteket. A téma, a módszer és a hangulat megörökítésére alább a Háromszék-Felsőfehéri Egyházközségben (Brassó, február 19.) tartott értekezletről adunk közre beszámolót.

Andorkó Ferenc köri közügyigazgató áhítata után Boros János köri felügyelő gondnok nyitotta meg az értekezlet munkálatait, üdvözölte az egyházközségek gondnokait, a keblitanácsosokat, bizottságok tagjait. Köszöntötte Egyetemes Egyházunk képviselőit: Bálint Benczédi Ferenc püspököt, Nagy László főjegyzőt, dr. Máthé Dénes főgondnokot és Furu Árpád műemlékvédelmi szakmérnököt. Megállapította, hogy az értekezlet összehívása az előírt szabályok szerint történt. Örömmel állapította meg, hogy a kör minden egyházközsége képviselteti magát, 68-an vannak jelen az értekezleten.

A püspök üdvözlő szavai után Máthé Dénes főgondnok a világiak szerepéről beszélt az egyházközségek életében, illetve a lelkészek és világiak jó viszonyának fontosságáról.

Épület-karbantartási alapelvek – Furu Árpád vetített képes, példák alátámasztott előadását a jelenlevők nagy figyelemmel hallgatták. Az építőmérnök össze- ➔

A gondnok-presbiteri értekezletnek a székelyudvarhelyi egyházközségben idén a homorodújfalvi egyházközség volt a házigazdája.

Amikor a gondnokunk közölte, hogy én is részt vehetek a találkozón, kissé még szorongtam: számomra ez volt az első ilyen értekezlet. De mondhatom: nagy hatással volt rám. A székelyderzsi egyházközség pénztárosaként gondnokukkal, Dénes Jenővel és még két másik presbiterrel, Kovács Domokossal és Árkosi Ernővel képviseltük közösségünket.

Február 26-án került sor az értekezletre. Nekem személy szerint tetszett az a meleg, baráti fogadtatás, amiben ott részesültünk. Nagyon sok tanulságos dolgot jegyeztem meg az előadások során, amit a magunk rendjén egyházközségünk javára tudunk majd fordítani. Tetszett a kör többi egyházközségeinek beszámolója is, amelyekből sokat tanulhatunk, és láthattuk a magunk előnyeit és hiányosságait egyaránt.

Az értekezlet után most sokkal jobban átérzem, milyen megtisztelő egyházi közösségtől az a bizalom, amely által beválasztottak a keblitanácsosok közé. Úgy gondolom, minden tanácsosnak lehetőséget kell adni egy-egy ilyen gondnok-presbiteri értekezleten való részvételre, mert hiszem, hogy ugyanolyan élménnyel, „feltöltött akkumulátorral” tér majd haza közösségéhez, mint jómagam és presbiter-társaim. (Dénes Éva-Márta)

→ foglalta, mit nem szabad tenni, illetve mit és hogyan kell cselekedni az épületekkel kapcsolatosan, mi a gondnokok és a keblitanácsosok feladata, mit lehet az egyházközségen belül közmunkával elvégezni, de azt is: mit vagyunk kötelesek szakemberre bízni, illetve szakvéleményeztetni. Mint mondta, nagyon fontos a templomaink, épületeink időnkénti ellenőrzése, „bejárása”, megkezdve a tetővel, tetőtérrel, csatornákkal, folytatva a falak és a belső padlók ellenőrzésével. Idejében észre kell venni a romlásokat és megszüntetni az előidéző okokat, mert így sokkal kevesebbe kerül a későbbi javítás – ajánlotta a szakember. Előadásában megoldásokat is javasolt a már beállt károk felszámolására. Szó esett a templomok szellőztetésének fontosságáról is. Az előadás után kérdések és válaszok következtek konkrétan kialakult helyzetekről. Furu Árpád előadása méltán serkenthet bennünket lelkiismeret-vizsgálatra. Másfelől csak sajnálhatjuk, hogy korábban, évekkal ezelőtt nem hallhattuk ezt az összefoglalót; akkor nem követtünk volna el olykor súlyos hibákat és mulasztásokat az épület-karbantartás terén.

A folyamatban lévő új lelkészi szerződés egyházközségi vonatkozásainak megtárgyalása felvezetéseként Bálint Benczédi Ferenc püspök a szerződés fontosságáról beszélt. Vácolta a közigazgatási rendszer mostani állapotát, a pénzügyi elszámolás hiányosságait. Javasolta, hogy az egyházközségek kössenek szerződést minden alkalmazottal: lelkésszel, énekvezérrel, könyvelővel, irodavezetővel, harangozóval. A szerződés pontosan rögzítse az egyházközség elvárásait és az azok teljesítéséért járó javadalmazást. Kiemelte a világiak felelősségét is az egyházközség életében. Szóba hozta az esperesi vizsgálószték mint ellenőrző és irányító szerv munkájának fontosságát.

A GP világi résztvevői természetesen feltették kérdéseiket is a téma kapcsán: Ki ellenőrzi a szerződésbe kötöttek teljesítését? A szerződésben rögzítettek fényében a mulasztások, vétségek esetén lehet-e szó fizetéslevonásról és milyen arányban? És ki jogosult ennek megállapítására? Mennyi időre köttetik a szerződés? Amennyiben a prédikáció minősége is a lelkészi munkát jellemzi, ki hivatott megítélni a szerződés teljesítését ezen a szinten? Körvonalazódott az igény, mely szerint jó volna egy egységes vázlat kidolgozása az egyházközségek számára, amely alapját képezné a munkaszerződések megkötésének.

A püspök válaszolt a kérdések egy részére, nem hallgatva el, hogy a kritikára is szükség van; fogadjuk el, ha helyénvaló, de soha ne legyenek sértőek, építő jellegük mindenki előtt legyen félreérthetetlen.

Pap Mária esperes felszólalásában felhívta a figyelmet arra, hogy nemcsak az egyházközség alkalmazottainak vannak kötelezettségei, hanem a híveknek is – például ami az istentiszteleteken való jelenlétet illeti és a közösségi életben való részvételt illeti. Kérte a gondnokokat, a vezetőségi tagokat, hogy a lehetőségek szerint fordítsanak több időt az egyházközségek gondjainak rendezésére. Feltette a kérdést, mennyire önállóak az egyházközségek? Mennyire beavatottak a gondnokok és a keblitanácsosok az egyházközség életébe – valójában? És kérik-e, hogy be legyenek avatva, hogy hozzájárulhassanak a felmerült gondok hatékony megoldásához? Ha az

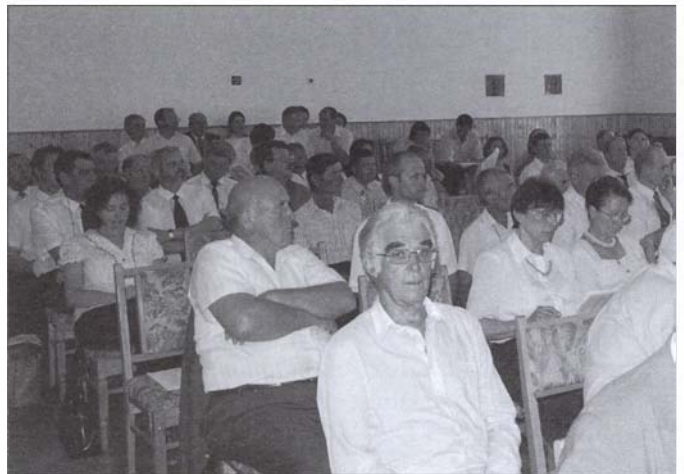
egyházközségi vezetőségek nem ismerik a költségvetés adatait, a bejövő pénzüsszegek forrásait, a költségek tételes lebontását – mondta Pap Mária –, lehetetlen a szerződések megkötése.

Az idei GP-értekezletek harmadik pontjának megtárgyalása során az egyházközségek gondnokai röviden beszámoltak gondjaikról, az elmúlt évben elért eredményeikről és idei terveikről. Néhány jellemző probléma: a hátralékosok egyre növekvő számának a szegénység, a munkanélküliség és egyes helyeken a hanyagság az oka; az erdőbirtoklási viszonyok még mindig nem rendezettek, erre szeretnének végleges megoldást találni; vannak egyházközségek, ahol nehézkes az EKT által javasolt 60 lejes egyházfenntartási díj elfogadása; több egyházközség szeretné a pályázati lehetőségeket kihasználni; külön-külön minden egyházközségnek vannak javítási-karbantartási terveik, vagy a már megkezdett munkálatokat szeretnék folytatni; az egyházközségi munkában a legáltalánosabb gond az anyagiak előteremtése.

A Háromszék-Felsőfehéri Egyházközségben évek óta szokássá vált, hogy az egyházközségek egy vasárnapi perselypénzüket valamelyik közösségnek ajánlják fel. Pap Mária esperes javaslatára a jelenlevők elfogadták, hogy a február 27-i perselypénzt a szaldobosi leányegyházközség kapja a gyülekezeti ház felújítására.

A GP-n minden egyházközségnek kiosztottunk egy az esperesi hivatal címére címzett, felbélyegzett borítékot, amely a következő két kérdés tartalmazta: 1. Értékelje egyházközsége vallási és gazdasági életét az elmúlt évre vonatkozóan. 2. Fogalmazza meg saját és a keblitanács, illetve az egyházközség tagjainak javaslatait az egyház Alaptörvényének módosítását illetően. Megkértük a gondnokokat, hogy a lapra írják értékeléseiket és esetleges módosítási javaslatukat, és ez év húsvétjáig (ápr. 24.) küldjék el a címzetthez.

Ami a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházközségnek illeti, az idei értekezletnek volt egy feltétlenül szóra érdemes, örvendetes hozadéka. Kilenc órára voltak meghíva a GP-értekezlet résztvevői. 9.05-kor megkezdtük a munkánkat és minden egyházközség küldötte jelen volt. A húszperces szünetet is sikerült példásan betartanunk. Ezeknek köszönhetően 15.05-kor véget is ért az értekezlet. Nem ismertem magunkra, hogy mi, világiak milyen pontosak tudtunk lenni!

Ék-táj

Simó Melinda

Apró nevetőránccok emelik a homloka irányába csillogó szemeit, ajka ellazul, így elősejlenek apró tejfogacs-kái, kipirul, és talán még szökken is egyet – ilyen a gyerek, ha lelkesedik.

Aztán, amikor az elvárásolt tudatot – ahogy Sartre mondja – felváltja a valóságra való ráfigyelés, csökkenni kezd a lelkesedés, és ritka, amikor egy felnőttet elcsípünk ilyen állapotban.

Ennek az írásnak – és folytatásainak –, illetve a szerzőnek a célja épp az lenne, hogy az életminőségen úgy próbáljon javítani, hogy tudatosá tegye a mindennapi élet lélek- és lelkesedés-cseppjeit. Erre az útra szeretnélek társamnak hívni, kedves Olvasó!

Indulásként rádkérdek: figyeltél a címre? Betűjáték. Ha másként rendezed, akkor máris játszottál egy kicsit!

Kedvenc fejlesztő foglalkozásaim egyike a kirakózás (puzzle). Amellett, hogy segíti a szem- és a kézkoordinációt, a színek és a forma észlelését, szeretem azért is, ahogyan a részekből összeáll az egész.

Játékszemek: az iskolapszichológusi kabinetemben, amely majdnem gyermekbarát, tele társas- és fejlesztő játékokkal meg színes rajzokkal, plakátokkal, nos tehát a kabinetemben egy kilencéves fiúval vagyok. Neki sikerül a sajtodarabkát előbb elvinni az egérlyukba a „sajtós futam” társasjátékban, és miután a győzelmi öröme elmúlik, nagy komolyan rám néz még mindig csillogó szemmel a szemüvege mögött, és így vigasztal: „nem is az a lényeg, hogy ki nyert, hanem, hogy játszottunk.” És ekkor érzem, hogy az endorfinjaim – vagyis a boldogsághormonjaim – működésbe lépnek..., mert vele az volt a célom, hogy ne az eredményeket, hanem a ráfordított munkát értékelje először a tevékenységekben, utána meg önmagában.

Figyelsz ezekre a visszajelzésekre a mindennapokban? Figyeled, hogyan értékeled magad?

Játékszemek: készülünk a nagykorúsítási ünnepélyre, amely a játék téma köré rendeződik. Szinte tapintható a feszültség. Diák diákkal, tanár diákkal, tanár tanárral – mert a szervezés ezzel jár, alkotásra serkent. Haragosan rávillantom a szemem, mert nem figyelt rám jobban, mint én magamra, és sértődötten visszavonulok. És találkozom egy irodalomtanár kolléganőmmel, aki példaképem is.

Neked van példaképed?

Beszélgettünk, és megszületik egy közös ötlet, ami kerekké teszi az ünnepélyt: Szilágyi Domokos egy versora. „Én játszom ugyan, de ti vegyetek komolyan.”

Figyelesz arra az öröme, amely egy ötlet születését kíséri?

Amikor azt keresem az interneten, hogyan is van ennek a sornak a tördelése, rátalálok (még mindig haragosan) Szilágyi Domokos Haragban című versére:

„Ráztál is, mint csörgőt a gyermek, / óvtál is, mint anya fiát; / bűn volt az is, ha megölellek, / s bűn volt távolról nézni rád? / táncoltam én is és te is, / sírtál értem, s miattad is, / szemünkben zöldellt a harag, / míg egyszer rajtakaptalak, / hogy szeretsz; s én is tettenértem / pirultam el. Azóta értem, / hogy kettőnk kölcsönös dühe / nem fog elmúlni sohase.”

Percek alatt beleszeretek ebbe a versbe, mert arról beszél, amire pszichológusként többször is rákérdek: hogy miről, kiről szól valami valójában.

Én ajándéknak éltem meg, hogy rátaláltam. Szoktál örvideni, hogy rád talál egy-egy gondolat és eggyé válhatsz vele?

Amikor hasonló kérdésekre válaszolsz, akkor ez önismereti munka, Jungot idézve „önmagunk megismerése kaland, amely váratlan messzeségekbe és mélységekbe vezet.”

Olyan kalandra hívlak, amely az életminőség rétegeit járja át. Ezek a testi réteg: fizikai jóllét, anyagi biz-

tonság, a betegségteher viselhetősége, a lelki, pszichológiai réteg: tanulás, munkával való megelégedettség, önkifejezési lehetőség, távlat tudat, és a szociális réteg: megbízható emberi kapcsolatok, a közösségi életben való aktív részvétel, munka és együttműködés, alkotóképeség.

Segítségemre lesz az egészség- és a pozitív pszichológia, amelynek célja azoknak a tényezőknek a feltárása és erősítése, amelyek az egyének és közösségek jóllétét segítik elő.

Társadalmunk teljesítmény-központú, ezt tanuljuk az iskolában, és ez kísér tovább. Így örömeinket is teljesítményeinkhez kötjük. Elindult azonban a változás – lassan, ahogyan beszökken a tavasz. Ahogy az első hóvirág gyenge kis szára átszúrja a fagyos földet, hogy szerényen hirdesse a változást, úgy kívánom, hogy elinduljanak Benned, Olvasó, a kérdések.

Popper Péter egy Finnországból hazatért barátjától szerette volna megtudni, mi az alapvető különbség a két légkör között. A válasz: „Nézd, a finneknek önmagában öröm az, hogy az ember megszületett és itt él a világon. És ez elég. Ha ezenkívül még produkál is valamit, az nagyszerű ráadás. Ezért soha nem értették a szülők, amikor gyerekük gyenge előmeneteléről számoltam be nekik. Miért fontos ez? Nálunk a létezés önmagában nem elég. Az semmi, és a szülőkön kívül senkinek sem különösebb öröm. Produkálnia kell, teljesítménnyel igazolnia, hogy joga van lélegzetet venni, táplálkozni, lakni, öltözni, szórakozni. És ezt a jogát folyton méricskélik.”

Biztos jele-e felnőtté válásunknak, hogy méricskélni kezdjük a létező való jogunkat?

Elfelejtünk játszani, teljesítmény-központúságunk merevvé tesz, és az önmagunkra való figyelés helyett arra összpontosítunk, mit szólnak majd mások.

Ha elindultál velem, akkor máris van egy-két játékszemed.

Folytatjuk beszélgetés-sorozatunkat, amelyben olyanokkal ismerkedhetnek meg az Olvasók, akiknek életében, munkájában fontos szerepet játszik unitáriusságuk, és akik világi pályájuk mellett rendszeresen részt vesznek az Erdélyi Unitárius Egyház különféle irányú munkájában.

Unitáriusnak lenni – Közös „befektetések” a jövőbe

Varró Margit unitárius gimnázium-igazgatónővel Sándor Krisztina beszélget

Ha az utóbbi években a nevedet halljuk, rögtön az iskolaigazgatói tisztséget kapcsolják hozzá, meg persze az iskola nevét, a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumot. Kezdjük tehát ezzel. Mit jelent számodra egy egyházi iskolát vezetni?

Vezető szerepet betölteni nem könnyű feladat, de egy egyházi iskola igazgatójának lenni egyenesen nagy kihívás. Mivel a múlt jó pár esztendeje mély mentalitásváltást okozott, nem könnyű egy egyházi iskola értékrendjét visszaállítani, és az elismerést is kivívni hozzá. Egyházi iskolát kiépíteni csak közösen, közös munkával lehet. Úgy gondolom, nem annyira a tisztséget kell „hozzám csatolni”, inkább egyként, csapatként kellene kezelni az egyházi iskola munkaközösségét. Mindannyian azonos utat járunk: úgy dolgozni, hogy jól érezzük magunkat, együtt diákok, szülők és a munkaközösség minden egyes tagja. Csak így tudjuk megvalósítani azt a célt, amit magunk elé tűztünk: egy elismert, alapos tudást nyújtó intézmény megszületését.

Hogyan kerültél ebbe a tisztségbe, és mire gondoltál, amikor elvállaltad?

Visszaállítani, újra rangjára emelni a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumot különleges, megtisztelő és nehéz kihívás volt számomra. Annak idején az alapvető döntést is közösségileg hoztuk: férjemmel és lányaimmal meghánytuk-vetettük: igen, ha megbíznak bennem, elvállalom. De nem egyedül vállaltam ezt el, nem is tudtam volna. Ebben a csapatmunkában segítséget kaptam a 2003-ban esperesként működő id. Szombatfalvi Józseftől, illetve András Benedek lelkész-vallásatanártól, valamint az egyre növekvő munkaközösségtől.

Mit tudhatunk az iskolaigazgató-ság előtti életről?

Székelykeresztúron születtem 1960-ban, 1979-ben érettségiztem mint a Székelykeresztúri Ipari Líceum matematika-mechanika szakának tanulója. Tanulmányaimat Brassóban, a Matematika egyetem matematika szakán folytattam, majd Segesvárra kaptam kihelyezést az akkori 2. számú általános iskolába. 1990-ben jöttem haza Keresztúrra, mert fontos volt számomra édes-

anyám közelsége, akinek különleges gonddal végzett neveltetésemet köszönhetem. Néhány év hanyattatás után matematikát tanítottam az Orbán Balázs Gimnáziumban, illetve az akkori Unitárius Szemináriumban. A tanítás élmény számomra, minden napja kihívás, amely arról szól, miként lehet megszerettetni, a gyerekek szívébe lopni az egyesek által nehéznek vélt, de annyira szép matematikát. 1981-ben kötöttem házasságot Varró Attilával, házasságunkból három gyönyörű lány született. Amália 1984-ben, Ágnes 1985-ben és Rebeka 1989-ben. A lányaim nevelése és az iskola gyerekeivel való foglalko-

zás különleges színekkel töltötte be életemet.

Hogyan és mikortól vált rendszeressé az egyházzal való kapcsolatod?

Iskoláskori nyári vakációimat a Nyárad menti Vadadban töltöttem nagyszüleimnél. A vadadi fiatalokkal töltött nyarak mély élményt hagytak életemben. A vasárnapi istentiszteletek életünk részévé váltak, ezek voltak számomra a hitben való megerősödés éve. Ott kereszteltek, és a csodálatos kis fehér templomban konfirmáltam, két vadadi ifjú és a gyülekezet közösségében. Azoknak az egyszerű unitárius hittel élő embereknek az egyike vagyok, akiknek mindig is fontos volt egyháza és unitárius hite.

Az iskola képviselőjeként tagja vagy az Egyházi Képviselő Tanácsának is, így rálátásod nyílna az egyetemes egyházi életre is. Hogyan látod az egyházi iskolák és az egyetemes egyház viszonyát?

Az egyházi iskolák a jövőt jelentik egyházunk számára, a megmaradás alapfeltételei. Azok a fiatalok, akik egyházi iskoláink tanulói, hitben megerősödve hagyják el az iskola padjait. Ők jelentik a jövőt, ők lesznek azok, akik gyerekeik nevelésében fontos helyet tulajdonítanak majd az egyháznak.

Mit hoz az új oktatási törvény a keresztúri egyházi iskola számára? Mi a kihívás?

Az új oktatási törvény a Berde Mózes Unitárius Gimnázium számára újabb lehetőségeket hoz. Lehetőség lesz az iskola saját tanterve révén olyan dolgokkal foglalkozni, amit a fiatalok fontosnak tartanak. Lehetőség lesz helyi döntésekre, nem külső utasításokat fogunk teljesíteni. Lehetőség lesz a diákok, tanárok kreativitásának kihasználására, a felelősségérzet növelésére. Új lehetőségek nyílnak az iskolák előtt, csak ezeket

megfelelően kell kihasználni. A központosítás megszüntetésére nincsenek kellőképpen felkészülve sem az iskolák, sem a helyi közösségek, tehát nem lesz könnyű feladat. De mivel lehetőségeket rejt magában, és ezeket a lehetőségeket megfelelően ki lehet használni, én derűlátóan szemlélem az egyházi iskolák fejlődését. Alaposítást, megfelelő tudásszintet, toleranciát biztosító iskoláink csak sikeresek lehetnek a jövőben.

Lesz-e elég gyermek a következő években az iskolában? Mit tud tenni egy iskola vezetősége a gyermeklétszám biztosításáért?

Az biztos, hogy a tanulni vágyók száma csökken. A Berde Mózes Unitárius Gimnázium vezetősége a legjobb anyagi feltételeket, biztonságot, a tanári kar alapos tudást, a munkaközösség többi tagja a megfelelő feltételeket biztosítva alakít ki olyan környezetet, ahol a szülőkkel közösen egyetlen célt követhetünk: a legjobbbat adni a diákjainknak. Én bírom iskolánk jövőjében.

Székelykeresztúron nemcsak az iskola, hanem az egyházközség, a Gond-

viselés Segélyszervezet, a vasárnapi iskola, az ifjúsági egyesület is áldásos tevékenységet folytat. Kolozsvárról nézve egy erős unitárius közösség él ott. Hangsúlyképpen látod?

Szerencsésnek érzem magam, hogy a székelykeresztúri unitárius egyházközséghez tartozom, hisz részese lehetek ezáltal számos olyan eseménynek, amelyet nem mindenhol élhetnek át. A csapatmunka, egymás tevékenységének fontossága, értékelése, az egymásra való odafigyelés jellemzi ezt a közösséget, akik a történelem folyamán – akárcsak most is – nagy dolgokra képesek.

Nőként és vezető szerepben hogyan osztod be az időt a családra, a munkára?

A család és a munka most már egyet jelent számomra, családom minden tagja segít a munkámban, ez a kettő nem zárja ki, inkább kiegészíti egymást.

Egyik lányod unitárius lelkész lett. Mit szólt az édesanya, amikor ezt a döntést a lánya meghozta?

A lányaira büszke édesanyaként mindig tiszteletben tartottam dönté-

seiket. Úgy gondolom, hogy jól választottak. Amália lányomra büszke vagyok, mert lelkész lett, de büszke vagyok Ágnesre, aki könyvelés-gazdasági informatikát választott, és Rebekára is, aki – biztos vagyok benne – nagyon jó óvónő lesz.

Hogy lendülsz át a holtpontra, ha kudarcok érnek?

Hiszek abban, hogy az én hivatásom sikeres, és sosem vagyok egyedül: velem van mindig a jó Istenembe vetett hitem, családom és sok, nagyon sok jóakarató kedves barátom, unitárius lelki társam. Ezek adnak erőt a kudarcok legyőzésében és újabb kihívások teljesítésében.

Hogyan látod egyházi közösségeink jövőjét?

Jövőnket a fiatalok jelentik. Minden erőnket latba vetve mindannyian azon kell hogy dolgozzunk, hogy a mostani fiatalok számára fontosak legyenek unitárius közösségeink, hogy hitben erős fiatalokat neveljünk: iskoláink tantestületének, lelkészeinknek és közösségeink tagjainak ez közös feladata kell hogy legyen.

A sepsiszentgyörgyi nőszövetség – a cserkészcsoportok szüleinek hozzájárulásával – február 27-én szeretetvendégséget tartott. A meghívott előadó, Rabocskai László biológianár és a házigazda, Gödri Judith matematikatanárnő a tanösvényekről tartott vetítettképes előadást, környékünk szépséges tájaira kalauzolván az érdeklődőket. Ahogy Váncsa Csilla nőszövetségi elnök mondta: itt van körülöttünk e sok természeti csoda s az élő történelem, csak észre kell venni, meg kell tapasztalni és értékelni. Gödri Judith a 115. sz. Bölöni Farkas Sándor Unitárius Cserkészcsoport vezetője, a Váradi József iskola kiváló pedagógusa.

Cserkészek a természetért

Gödri Judith tanárnővel Ferenczi Mária Magdolna beszélget

Mikor alakult a cserkészcsoport, melyek a sajátos céljai, és hány tanösvényt alakítottatok ki?

A cserkészcsoportunk 2000-ben alakult, elsődleges célja természetesen a fiatalok nevelése. Főleg környezetvédelemmel és hagyományörzéssel foglalkozunk. Az első bemutatott tanösvény a „Zergeboglár” nevet viseli, 2007-ben készítettük el Zalánpatakon. 2008-ban adtuk át a sepsibükszádi „Sólyomkő-Andezit” tanösvényt, amelyről 2010-ben könyv is megjelent. 2010-ben a „Debren” tanösvény létrehozatalával foglalatostunk Sepsiszentgyörgyön.

Rabocskai tanár úr – a „polihisztor” Kónya Ádámmal emlékezve – bemutatta Bükszádot. Többek között ezt is idézte: „A Szent Anna-tavát rejtő Csomád törmelék-lejtőjének aljában épült ki Bükszád. Első lakói az 1763-ban alapított üveggyár munkásai voltak... Turisztikailag

is igen előnyös fekvése van. Nemcsak a Szent Anna-tó közelsége kapcsán, amely a falu felől közelíthető meg, hanem elsősorban a nagyszámú borvízforrás, valamint más, érdekes természeti (Likaskő, Zsombor-völgye) és történelmi emlékei (Vápvár, Sólyomkővár) révén.”

Az Oltfej legértékesebb kincsét a változatos vegyi összetételű ásványvízforrások, valamint a szén-dioxidos gázfeltörések jelentik: az utóvulkáni működés eredményei. Elődeink felismerték ennek értékét, és már a 19. század végén gyógykezelésre használták. Az ő példájukat követve egy 2008-ban végzett fúrás nyomán Bükszád végében balra, az Olt partján kénes-melegvizű fürdőmedencét építettek, amely kiváló gyógyfürdő.

Milyen útvonalat javasolsz Bükszád környékére?

A tanösvény három szakaszban is látogatható, hossza összesen 12 km. Egy kis túra kezdődhet a Mikes →

→ Ármin iskolában, ahol hutaüveg-gyűjteményt tekinthetünk meg, Sovánka István munkáit is. Innen a tanösvény a Sósborvízhez, majd a középkori Vápa vár romjaihoz vezet. Ez az út május végén a legszebb, mert a jelzett ösvény mentén sok zergeboglárt, gyöngyvirágot, kosbort, törpe íriszt stb. is találhatunk. Egy másik rövid, de látványos séta elhagyott andezitbányákhoz, földmosásos

árkokhoz, majd az Alsó-Sólyomkő vár romjához vezet, ahonnan pazar kilátás nyílik Sepsibükszádra, a Tusnádszorosra, illetve a környező hegyekre. Itt II. világháborús bunkereket is láthatunk. A harmadik túra célja a törpe vízierőmű maradványainak megtekintése, fürdőzhetünk a nemrég feltárt, még ellenőrzés alatt lévő mezotermális medencében, borvízforrásoknál csillapíthatjuk szomjunkat. Az útvonalon megcsodálhatjuk a Likaskő nevű természetvédelmi értéket, a gyógynövényként is használt öreg fűzfákat, a vízierőmű duzzasztógátját.

„Elfolyó értékeink: a sósborvíz nyomában” – hangzott az előadáson. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ásványvizeink jelentőségét. A természetet járva magam is örömmel figyeltem föl Zalánpaták határában a tanösvény zöld háromszögére. A Vápa vára előtt többek között a zergeboglár, a gyöngyvirág, az erdei nőszirm populációiban lehet gyönyörködni. Az általatok festett jelzést követve hova barangolhatunk, s mit láthatunk még?

Zalánpatákon az érintetlen természet szépsége fogadja a kirándulót. Borvízforrások, bugyogó gázfeltörések, védett és ritka növények találhatók itt, mint – az általad felsoroltak mellett – a boldogasszony papucs (orchideák családja), különböző kosborfélék stb. A falu végén működő szénégető különleges érdekesség. Az erdőben csak társaságban ajánlatos sétálni, mert sok vadállat (például medve) él a környéken.

Sorolnál néhány természeti ritkaságot, értéket, amit cserkészcsapatos diákjaiddal felkutattok, „magatokévá tesztek”

A rövid életű folyóvizek (torrensek) bemutatása után az andezit kőtömböt, egy földtani „minirezervátumot” tanulmányozhatunk. Majd egy törmelékforrás mellett elhaladva kis szerencsével foltos szalamandrárt nézhetünk, ezután nyíresbe érkezünk, majd egy felhagyott andezitbányát látogathatunk meg.

A Sólyomkőhöz tett kirándulás – ez egyben a második tanösvény névadója – akár rendhagyó történelemóra is lehet. Innen gyönyörű kilátás nyílik az Olt völgyére és a tusnádi átjáróra, a sziklacsúcsról az 1374 m magas Nagypiliskére. Hogyan kapcsolódik a történelem a biológiaórához, földrajzórához, fizika- és kémiaórához itt, ahol „a kövek is beszélnek”?

A természetben lehet legjobban tanulni, hisz a tanösvényre nem kell szemléltető eszközt vinni, meg lehet tapogatni, figyelni, nézni mindazt, amit az iskolában csak képekről, leírás alapján lehet megismerni. A Sólyomkőt egyébként a Mikó család építtette, s a székely örök őrtornya volt, amely az 1421-es tatár betöréskor nagy szerepet játszott. A kora középkori vár romjairól részletesebben Orbán Baláznál olvashatunk.

Magam is megcsodálom olykor fenyveseinket, nyíreseinket, patakok zúgását, madarak csicseregését. Láttam szürke gémet, medvét (jól megjijedtem, nem titkolom), rókat, ürge gyíkot, foltos szalamandrárt, tőkés récét, búbos pacsirtát, ökörszemet... Kérlek, folytasd e sort – persze a lista teljességének igénye nélkül.

A védett és ritka növényekről korábban már szó esett. A zalánpataki tanösvény egyik pontjánál fákat, másik pontjánál gyógynövényeket lehet megfigyelni. Egerész-ölyv-tanyára is leltünk ugyanott, és „Az erdő hangjai” pontnál érdemes madárlesre menni; ez a pont onnan kapta nevét, hogy ez az erdőrészt mindig madár csicseregéstől hangos. A Debren tanösvényen a „Debren-csiga” lelőhelyének környékén gyurgyalagokat leshetünk meg. A felsorolás hosszú lehet..., de a természetben kell mindezt megtapasztalni...

A gyermekek „élőben” látják a fa felhasználását, a szénégetést, a vízenergia előállítását. A cserkészkedés fő üzenete egyben a munkára-nevelés, a munka örömeinek belecsepegtetése a lelkekbe; hitben, szeretetben élni, egymást segíteni önzetlenül. Mi a munkátok sikerének titka? Hogy látja egy matematika-tanárnő: miben mutatkozik meg az eredmény?

A titok, azt hiszem, a hit, az akarat, a szeretet, ami a cserkészcsapatot összetartja. Megtapsztaltuk, hogy nagyon jó cselekedni „csak úgy”, nem várva viszonzást. Nagyon jó, hogy nincsenek velünk szemben elvárások, csak tesszük, amit könnyű szívvel vállalhatunk. Akik

megtapasztalják egy túra vagy tábor élményét, azok szívesen eljönnek velünk másodszor is. Az eredmények mögött csapatmunka van; Rabocskai László szaktudása és lelkesedése nélkül nem lennének a tanösvények. Van sok háttérmunka is, hiszen pályázatok, támogatók nélkül nem valósulhattak volna meg a felsoroltak.

Rabocskai tanár úr előadásában a harmadik tanösvényről, a Debrenről beszélt mint a legközelebb levő állomásról. Melyek e tanösvény látványosságai, védett növényei itt, Sepsiszentgyörgy közvetlen határában?

A Várad-Bartalis-vesztőhely, a homokkőbánya, a Debren csiga-lelőhely, borvízforrások, az emlékerdő, a Vártemplom. A gyönyörű erdő lakóit figyelhetjük meg: erdei hangyák, szécinege, tengelic (zöldike, csicsörke, citromsármány, kenderike), fülemüle, rigók, vörösbegy, foltos szalamandra, ürge gyík, vízisikló, vipera stb. A Kolcza-tagban kirándulva a fekete kökörösín, a kék mogyoróalj kedves virágait fedezhetjük fel.

Dícséret illeti Horváth Piroska nyugalmazott tanárnőt az 1848-as emlékerdő létrehozásáért, amit a Mikes Kelemen Líceum diákjaival ültettek (a Városi Tanács anyagi támogatásával, Kónya Ádámék ellenőrzésével, a '48-as magyar forradalom és szabadságharc 150. évfordulója tiszteletére). Tudtom szerint karbantartásába a „váradisok” is besegítettek később. Rabocskai ezt az emlékerdőt Horváth Lászlóra, a segítő férjre is emlékezve „Horváth – Pro natura” erdőként viszi be a mindennapi tudatba. Hogy emlékszel te erre? És van-e hasonló kezdeményezés, ily önzetlen, példaértékű természetvédelem?

1981 és 1988 között egy országosan összehangolt, a

Jóbarát, illetve később a Cutezătorii folyóirat által irányított természet- és környezetvédelmi versenysorozat bonyolódott le gimnazista és líceumi diákok részvételével. Egészen Horváth Piroska nyugalmazott tanárné nevéhez fűződik viszont az emlékerdő létesítése. Az ő sepsiszentgyörgyi pedagógusi pályafutása a Várad József- és a Mikes Kelemen Líceumhoz kötődik.

Hagyományörzés, hagyományápolás, természetvédelem, természetvédelmi oktatás, élet a szabadban – nagy vonalakban ez jellemzi cserkészmunkádat. Milyen további terveid vannak e témakörben, a család, iskola, egyház mellett?

Évente többször is van „zöld” rendezvény, amelynek célja, hogy felhívja a figyelmet környezetünk megóvásának fontosságára. Idén április 22-én, a Föld napján cserkészcsapatunk vezetett túrát szervez a Debren tanösvényre, amely egyben a tanösvény takarítását is célozza. Tavasszal az erdészettel együttműködve faültetést is tervezünk.

Rabocskai tanár úr előadásában azért az irodalom is előkerült, mégpedig, növényről, fákról, nemzeti tudatról szóló versek formájában. Az erdélyi irodalom hagyományos szimbólumrendszerében a fa már-már „közhelyszerűen” az erkölcsi helytállás jelképe. Azt hiszem, erdélyi ember számára a természet, annak eredeti tisztasága és szentsége nem csupán esztétikai gyönyörködésre adhat okot, hanem tudati, öntudati épülésünk eszköze is. Természetes hát, hogy ennek az érintetlen vagy helyes arányérzékkel, illetékességgel „belakott” természetnek az ügye sokak számára magasrendű értéket képvisel.

Szentföldi élmények – 2

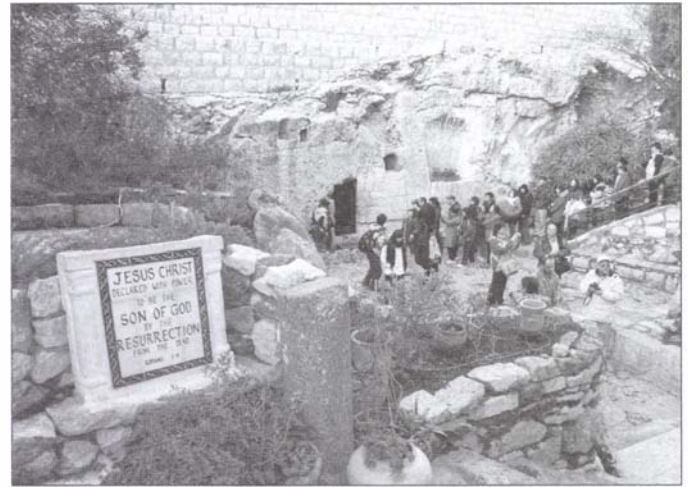
Dimény József

Egy székelyudvarhelyi utazási iroda által szervezett izraeli „zarándoklat-utazás” alkalmi idegenvezetőjeként egy negyvenfős csoporttal végigjárhattam a mai Izrael (és Palesztina) legjellemzőbb helyszíneit.

Jeruzsálem felől a Holt-tenger vidékére utaztunk. Itt persze a nevezetes Kumrán volt az első számú és legfontosabb látnivalónk. A Nemzeti Parkban megnéztünk egy rövidfilmet az esszénusok életéről, láttuk a rituális fürdőket, eszközeiket, tekercseiket és a feltárt romokat.

Majd Maszada felé fordultunk. A Holt-tengerhez közel, a sivatagi körengetegből magasodik fel ez a csonka kúp alakú hegy. A vár az izraeliek számára a zsidó hősiesség szimbóluma.

Következett a Holt-tenger! Magas só- és ásványianyag-tartalma miatt gyakorlatilag semmilyen élőlény nincs benne, egyetlen baktériumfajt kivéve. A Jordánon kívül néhány kisebb patak, folyócska, illetve víz alatti forrás táplálja. Felszíne a világtengerek átlagos vízszintje alatt mintegy 418 méterrel van! A Holt-tenger vize és iszapja kiválóan alkalmas gyógyítási célokra. A vízben nem süllyed el az ember, hanem lebeg! Alig vártuk, hogy

kipróbálhassuk. Bár az idő nemigen kedvezett a lubickolásnak, a csapat harmada megfürdött. Továbbindultunk a világ egyik legrégebbi városa felé. Jerikó palesztin fennhatóság alatt áll, ezért a zsidó idegenvezetőnk nem jöhetett be. Legfontosabb látnivalói: a Zákeus fája, a várostól nem messze fekvő kopár hegy, amelyre a hagyomány szerint a kísértő felvitte Jézust. Jerikó környékén található a világ legrégebbi emberi település-maradványa, kb. 9000 éves leleteket találtak a régészek. Visszatérve a Jordán folyó mentén felmentünk egészen a Genezáreti-tó partján fekvő Tiberiasig. →

→ Következő állomásunk: Galilea. Bár egész nap esett az eső, ismét szép élményekkel gazdagodtunk. Először a Boldogságok hegyén álltunk meg. Itt hangzott el Jézus tanításának lényege, a Hegyi beszéd. Idegenvezetőnkkel megegyeztünk, hogy az adott helyeken felolvasom az aktuális bibliai részeket. Különleges élmény volt a Boldogságok temploma előtt Jézus tanítását idézni. A templom nyolcszög alakú, kupolával fedett épület. Mindenik oldala egy-egy „boldogmondást” jelenít meg. Innen a kenyérszaporítás emléktemplomához mentünk, arra a helyre, ahol a hagyomány szerint az 5000 ember megvendégelése történt mindössze öt kenyérral és két hallal. A templom padlózatán a mozaikokból egyiptomi min-

ták és egy nilométer rajzolódik ki, jelezve, hogy készítői egyiptomiak lehettek. Az apszisban van egy szikla, amelyet „az Úr asztalának” neveznek (ezen vágták a tanítványok a kenyeret és a halat).

Innen továbbindultunk Kapernaumba. Földrajzi fekvésénél fogva jelentős település, kereskedelmi város és fő vámhely is volt. A nagy karavánút mellett épült, és átment rajta a Via maris, a tenger útja. Ez volt Péter otthona. Jézus sokszor járt a városban, több csodát is tett és tanított a város zsinagógájában. Kapernaum ma már romváros, de meg lehet látogatni Péter házát és a zsinagóga maradványait. Különlegessége a Péter háza fölé emelt templom, amely cölöpökön áll. A zuhogó esőben a

nagyvilág

A tévéműsorokba is beleszólhat az egyház Magyarországon jövőre már több egyházi műsort láthatunk és hallhatunk a közszolgálati médiában. A készülő Közszolgálati Kódex korszakhatárt jelent majd az egyházak médiaszereplésében, mert megszűnik az eddigi gyakorlat, ami csupán elszigetelt megjelenést biztosít az egyházaknak a köztévében és a rádióban. A múlt év végén elfogadott médiatörvény alapján a Közszolgálati Testület biztosítja a közszolgálati médiumok felett a civil felügyeletet. A 14 tagú testületben a négy történelmi egyház képviselői is helyet kapnak. A tagoknak arra is lehetőségük lesz, hogy társadalmi megrendelést közvetítsenek a közszolgálati médiumok vezetőinek, vagyis beleszólhatnak abba, hogyan jelenjenek meg az egyházak a médiában. A tagokat arra is felhatalmazza a törvény, hogy kezdeményezzék a médiumok vezetőinek visszahívását, ha nem teljesülnek kéréseik. (parokia.hu)

Februártól apa és anya helyett „1. szülő” és „2. szülő” szerepel az amerikai útlevelekérelmen A külügyminisztérium nem részletezi, csak a gyermekek útleveleiben szerepel-e majd a módosított megnevezés. Homoszexuális érdekvédő csoportok üdvözlik a döntést. „E változtatás révén a különféle családok úgy kérhetnek gyermekük számára útlevelet, hogy közben nem kell úgy érezniük, mintha a kormány nem ismerné el a családjukat. A kormánynak el kell ismernie, hogy a családstruktúra változik” - nyilatkozta a Family Equality Council nevű szervezet képviselője. A szervezet évek óta lobbizott azért, hogy az útlevelekérelmelemből töröljék az apa és anya szavakat. A keresztény-konzervatív közvéleményt felkavarta a döntés. Tony Perkins, a Családkutató Intézet vezetője szerint annak célja „egyértelműen az egyneműek házasságának és örökbefogadásának előmozdítása, mégpedig alkotmányos felhatalmazás nélkül, a házasságvédelmi törvény szellemét (ha a betűjét nem is) sértő módon.” Robert Jeffress baptista lelkész így fogalmaz: „Mindez egy általános törekvés része: a politikai korrektség jegyében igyekeznek elmosni a nemek közti különbségeket azt sugallva, hogy az eredményes gyermekneveléshez nincs szükség apára és anyára. Ez a dön-

tés azért született, hogy javítsák a gyermeket nevelő homoszexuális párok közérzetét.” (FoxNews)

Szexuális diszkriminációért ítélték kártérítésre a keresztény szállodatulajdonosokat Egy angliai bíróság 3600 font kártérítésre ítelt egy házaspárt, amiért 2008 szeptemberében nem adtak kétágyas szobát egy homoszexuális párnak szállodájukban. A két homoszexuális férfi a 2007-es (szexuális orientációra vonatkozó) egyenlőségi törvényre hivatkozva követelt kártérítést. A házaspár elmondta: 1986 óta, mióta megvették a magán-szállodat, csakis házaspároknak adnak kétágyas szobát, együtt élő pároknak (akár hetero-, akár homoszexuálisok) nem. Mint mondták, bevett gyakorlatuk nem a szexuális orientációval kapcsolatos ellenséges érzületen, hanem a házasságról vallott meggyőződésükön alapszik. (telegraph.co.uk.)

Börtönben az iskolai szexuális nevelés ellen tiltakozó keresztény szülők Németországban egy négygyermekes keresztény házaspárt előbb pénzbírságra, majd börtönbüntetésre ítélték, amiért nem engedték, hogy gyermekeik részt vegyenek az iskolai szexuális oktatáson. 2006-ban Heinrich és Irene Wienst 2340 euró bírság megfizetésére kötelezték, amiért nem engedték el gyermekeiket a kötelező oktatásra. Miután nem voltak hajlandóak fizetni, mindkettejüket 43 nap börtönbüntetéssel sújtották. Az alsó tagozatosoknak szóló szexuális oktatás a tananyag „színjátékszerű megjelenítését” is magában foglalja, és a hivatalos indoklás szerint a gyermekek közötti szexuális molesztálás megelőzését szolgálja. A Heinrich házaspár viszont úgy véli: az oktatás és az előadás egyaránt csupán arra jó, hogy szexuálisan aktivizálja a gyermekeket. Ezért a baptista szülők úgy döntöttek, maguk kívánják keresztény nemi erkölcsre nevelni gyermekeiket. Németországban 2006 óta mintegy harmincöt szülőt sújtottak bírsággal vagy börtönbüntetéssel, amiért nem engedték, hogy gyermekeik részt vegyenek az oktatáson. A börtönbüntetés időtartama általában négy naptól másfél hónapig terjed. (Magyar Kurír)

• összeállította KBZ •

Yardenithez értünk, ahol ekkor is történt alámerítkezés. Mint kiderült, nem ez az a hely, ahol Keresztelő János megkeresztelte Jézust.

Újabb nap, újabb magaslat: az 563 méter magas, kupola alakú Tabor-hegyre mentünk fel. A keresztény hagyomány szerint itt történt Jézus színeváltozása, amikor Illéssel és Mózeszel beszélgetett. Bár még párás volt az idő, egyre többet lehetett látni. Nagyon szépen karbantartott kert, impozáns templom fogadott, amelyet 1919–1924 között építettek. A szaracén torony mellett olyan szépen énekeltük Az Úr csodásan működik kezdetű református éneket, hogy a nap is felragyogott ránk, és egész nap elkísért bennünket.

Továbbindultunk, és hamar meg is érkeztünk Názáretbe, az angyali üdvözlés színhelyére. A templom két-szintes. A központban van a barlang: Mária háza. A fényt a kupolán keresztül kapja, így az alsó templomban félhomály uralkodik. Az oldalfalakon különböző országok ajándékai, festményei találhatóak Máriáról és Jézusról. Örömmel fedeztük fel Moldován Istvánnak a Patrona Hungariae ábrázoló szép mozaikját. De megcsodáltuk a francia, mexikói, japán és román ajándékokat is. Megnéztük azt a helyet, ahol a hagyomány szerint József műhelye állt. Innen átmentünk a zsinagóga-templomba, ahol felolvastam a Jézus által idézett Ézsaiás-részt, amikor azt mondja: „...egyetlen próféta sem kedves a maga hazájában” (Lk 4,24).

Názárettől a Mária-kútja megtekintésével vettünk búcsút, és utunkat Kána felé vettük, ahol Jézus az első csodát tette. Bár a templomot zárva találtuk, egy palesztin kereskedő jóvoltából mégis rövid bepillantást nyertünk. Hálából vásároltunk nála kánai bort meg néhány apróságot. Ezen a napon még várt ránk egy kellemes élmény: visszatértünk a Genezáreti-tó partjára, bárkába szálltunk, és kihajóztunk a nyílt vízre. A tó hossza 21 km, szélessége 11 km, átlagos mélysége 40–45 m. Kapitányunk értette a dolgát: elindulásakor felhúzta a magyar zászlót, elénekeltük a Himnuszt. Felelevenítettük a történetet, amikor Jézus lecsendesíti a tengert. Tanítottak zsidó néptáncot, sirályokat etettünk, és kaptunk szép diplomát is. Az éjszakát ismét Tiberiasban töltöttük.

Haifa – a fontos kikötőváros számos látnivalója közül a bámulatos Baha-i kerteket néztük meg. Haifa ismert vallási toleranciájáról, itt van a Baha'i vallás világgözpontja is. A Baha'i vallás az iszlámból „nőtt ki”. Hívei

prófétaként tisztelik Mózeszt, Jézust, Buddhát és Mohamedet egyaránt. Tanaik lázadást jelentenek az iszlám tanokkal szemben. Templomuk nincsen, csak helyek, amelyek a hívők elmélyedésére szolgálnak, ilyen a Perzsa-kert is: a hegy tetejétől a tengerpart irányába elterülő, teraszosan épített, gyönyörűen karbantartott kertek összessége. Azután felmentünk a Kármel-hegyre, ahol annak idején Illés próféta rejtőzött Ákáb király elől menekülve. A közelében egy kiugró szirten áll a francia karmelita kolostor, amelyet a harmadik keresztes időszak alatt alapítottak. Kármel jelentése: Isten szőlőkertje. Valamikor itt szőlőültetvény volt. A hegy tetején épült Stella Maris templomban volt foglalva hely a vasárnapi istentiszteletre. Karmelita kolostorban unitárius lelkészként, stólaban prédikáltam zárandoktársaimnak az összetartozásról és szeretetről mint a Jézust követő keresztények legfőbb parancsolatáról. Mi ez, ha nem az ökumené ígérete, a szó igaz értelmében? Azt éreztük, hogy Isten csodálatos ajándéka az, amiben részünk volt az eltelt napokban. A „templomozás” után még gyönyörködtünk a kilátásban és a Baha'i kertekben. Majd utun-

kat Caesarea felé vettük. Megcsodáltuk a több kilométeren húzódó aqueductot (vízvezeték), amelyet Nagy Heródes építtetett.

Vacsora után még egyszer találkoztunk az itthon unitárius lelkészként ismert Krizbai Bélával, aki ottani életéről, hétköznapjairól mesélt. Bár korábban úgy tudtuk, nagyköveti tisztséget tölt be, Krizbai szerényen megjegyezte: ő csak diplomata, aki a két ország közötti kulturális, tudományos, kutatási kapcsolatokat szervezi.

Az éjszakánk rövidre sikerült, mert hajnali két órakor indulni kellett a reptérre. Elbúcsúztunk az idegenvezetőnkől, megköszönve lelkes, mélyen átélt magyarázatait. Hosszadalmas vámvizsgálat után végre beszállhattunk a repülőbe, és szerencsésen megérkeztünk Budapestre. Itt már várt az autóbusz, lassan kezdtük visszavenni téli ruháinkat és az otthon megszokott hangulatát. Az utazási iroda vezetőivel kiértékeltek a kirándulást. Feltett szándékunk, hogy minél több embernek szeretnénk hasonlóan kellemes élményeket szerezni. Ezért az ősz folyamán egy újabb szentföldi utat tervezünk. Szeretettel várom a jelentkezőket.

Tavaszköszöntő

A sepsiszentgyörgyi Kriza János Unitárius Vegyesdalárda március 4-e és 7-e között részt vett a csólyospálosi (Magyarország) Tavaszköszöntő Zenei Fesztiválon.

A mai csólyospálosiak ősei az 1200-as években az Alföldre telepített és a magyarságba beleolvadt kunok utódai, sokáig az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, a pálosok birtokain jobbágyoskodtak. A ma 1700 lakost számláló, viszonylag új község a háború után kezdett kialakulni, magába tömörítve a tanyavilág nagy részét. Útjai egyenesek, merőlegesek, szélesek, rendezettek, a lakóházak, a kertek, udvarok, sáncok ápoltak, szépen illeszkednek egymáshoz, belesimulnak környezetükbe, „emberszabásúak” – mindez az ott élők szorgalmas munkáját, jó ízlését dicséri. Vendégszeretetük határtalan!

Büszkén és féltve őrzik az '56-os Corvin-köz hőse, Pongrácz Gergely emlékét, valamint a sepsiszentgyörgyi Balázs Antal faragta székelykaput és kopjafát.

Az elfogadó katolikus falu polgármestere, Á. Fűrűs János szíves meghívásának tett eleget a Kriza János Vegyesdalárda, amikor március ele-

jén elutaztunk a csólyospálosi fesztiválra. A zsűfólásig megtelt közösségi házban óvodástól föl minden korosztály képviseltette magát az énekzene-táncbemutaton. Irigylésre méltó az irodalmi és művészeti nevelés e faluközösségben. A pedagógusok a szülőkkel, növendékekkel együtt énekeltek, táncoltak a színpadon, a műsor után mindenki, aki csak tehette, bekapcsolódott a táncházba. Ünnepezt az egész község a vendégekkel egyetemben. Értékelték istenes és világi dalainkat, szeretettel fogadták a Balázs Antal faragta címer-ajándékunkat.

Az 1937-ben épült Jézus Szíve katolikus templom ismét teret kínált istenes dalainknak, zenés imáknak. Így az Olt vidékéről érkezettek a Nyárád mentén át a tiszai dallamokkal örvendeztették meg a híveket. Délután Kiskunmajsán az 1744-ben épült, kitűnő akusztikájú, monumentális barokk templom adott lehetőséget a magyar, európai, amerikai szerzők dalainak bemutatására, Szent István dicsérete, Dávid Ferenc éneke, G. F. Händel, J. Haydn, W. A. Mozart, Zoltán Aladár, Bárdoss Lajos művei meghatották hallgatóságunkat.

Figyelmes házigazdáink a jó étkek és kényelmes, barátságos szállásunk biztosításán túl arról is gondoskod-

tak, hogy bepillantást nyerjünk e vidék lakosságának hétköznapi életébe. Az már mindannyiunk számára világos, hogy itt az összetartásnak, a tisztességes munkának értéke és becsülete van. Zsombón Juhász Antal sörfőzdéjével és sörével ismerkedtünk meg, majd Szögi István és Magdika főztjét izlelhetjük meg, a mórachalmi gyógy- és élményfürdő ugyancsak kedvünkre való multság volt, Üllésen a Bali étterem bőséges ebédfinanszírozással szolgált, Majsán hamiskás-hagyományos neveket viselő (Bazsarózsa, Fekete Eper, Lófofa stb.) termálvizes szállodák-étkezdék kényeztetik az odalátogatókat. Minden család valamilyen formában kötődik a mezőgazdasághoz. Gyakori a zöldség-, virág-, szőlő-, gyümölcsstermesztés, szakosodott műhelyekben mezőgazdasági gépeket állítanak elő, a cserekereskedelem is virágzik, a méhészet, lovászat, halászat, nagy állattenyésztés a még meglévő tanyák öröksége. Úgy gazdálkodnak, hogy a Kiskunsági Nemzeti Park természeti kincseit megőrizzék.

Kiskunság Petőfi és Móra szülőföldje. Mai jó emberei mélyen belopták magukat szívünkbe, vendéglátásból színjelésre vizsgáztak. Szívesen látjuk vendégül itthon, Székelyföldön őket! (Horváth Piroška)

Emlékezés Kiss Lászlóra

Halálának ötödik évfordulóján

Február 28-án múlt öt éve, hogy Kiss László tordai lelkész szíve utolsó dobant. Már öt év telt el a tragédia óta, de a szomorú esemény emléke még mindig felkavar, fájdalommal tölti el mindannyiunk lelkét. A fájdalom azért, mert egy ígéretes emberi és lelkési életutat tört derékba az emberi önzés, nemzeti elfogultság és faji gyűlölet. Nemcsak a család, de az egyház s a magyar közösség is egy értékes embert veszített el benne!

Ha a keresztény szeretet minden ember és nemzet életében mélyen gyökerező érzés lenne, akkor az ilyen és ehhez hasonló értelmetlen tragédiákat el lehetne kerülni. A történelem folyamán a keresztény szeretet

gyengülése mindig az emberi önzés és gyűlölet felerősödését eredményezte, ami értelmetlen vérontáshoz, öldökléshez, háborúskodáshoz vezetett.

Meggyőződésem, hogy Kiss László szívében a keresztény szeretet valódi érzés volt! Népének, nemzetének szeretete nem indította más népgyűlöletére. Dicsőszentmártonban, vagy a Zsil-völgyi Lupényban megtanulta tisztelni a más kultúrát, a más nemzeti értékeket. És magától értetődőnek tartotta, hogy mások is hasonlóképpen éreznek iránta, népe, kultúrája és hite iránt. Úgy gondolta: „a jog nem az, amit nekünk adnak, hanem amit nem vehetnek el tőlünk.” És az anyanyelven való tanulás jogát,

az anyanyelv használatát senki sem vitathatja el tőlünk, mert ezáltal nemzeti létünket kérdőjelezi meg.

Kiss László a Torda nevével is összekapcsolódó tolerancia szellemében csak arra akarta figyelmeztetni környezetét, a többségi nemzet vezető tagjait, hogy a kisebbséget is teljeskörű jogok illetik meg, a részlegesség e tekintetben nem elegendő. A kisebbségnek is joga van az öntudatos fennmaradáshoz, a fejlődéshez – ám ennek elengedhetetlen feltétele az anyanyelv használatának maradéktalan joga.

Ma Kiss László helyett mi kérdezzük: „Vajon mi lesz az, ami megmarad / A lelkem drága szülőiteiből, / Ha majd az Idő rajtuk áthalad? / Kerék alatt marad a szívem vére, / Vagy fölvesz egy-két csöppet szekere / Az Idő, aki vad lovakat haj? / És meddig viszi majd?”

S mintha a költővel ő is felelné: „Ha csak egy lelket szebbé, jobbá tettem, / Ha csak egy szívbe szent magot vettem, / Ha csak egy lángot növeltem az égig, / Egy ügyet védtem utolsó csepp vérig: / Mit érdekelnek korok, emberek, / S hogy meddig

emlegetik nevemet, / És meddig élek énekesek ajkán, / Ha földi parttól eloldódott sajkám? / Ha így éltem, ha így alkottam én: / Beiktatódott ez a költemény / A világ örök fundamentumába, / Isten szívébe és önnönmagába / S nincs, ami onnan kitépje, ki

vágja.”/ (Reményik Sándor: *Mi marad meg?*)

Kiss László unitárius lelkész úgy élt, hogy az ő élete is beiktatódott a világ örök fundamentumába, Isten és az emberek szívébe. Nincs is, ami onnan kitépje. (*Józsa István Lajos*)

Gyümölcskavalkád

Páll Krisztina

A Korondi Unitárius Egyházközség másodjára pályázott sikeresen. A programot a székelyudvarhelyi székhelyű Civitas Alapítvány támogatta a Norvég Együttműködési Program a Gazdasági Növekedésért és Fenntartható Fejlesztésért Romániában (a norvég kormány programja) keretében. Akciónk célja és értelme a helyi hagyományok iránti tisztelet ébrentartása, a helyi gyümölcsökből készült termékek promóváása, a helyi gyümölcsök optimális felhasználására való rámutatás volt. Vállalásunkban kiváló partnerekként mellénk állt Korond község Polgármesteri Hivatala, a Korondi Iskolaközpont, a Sóvidéki Vendégfogadók Egyesülete, a Firtos Művelődési Egylet és a Szülőbizottság.

A program keretében változatos tevékenységek zajlottak. Megpróbáltunk minél több diákot – és általuk, közvetve, minél több sóvidékit – mozgósítani, bevonni a programunkba.

1. Projektötlet verseny

A IX–XII. osztályos gyerekek kidolgozatokat készítettek, amelyekben leírták, hogyan hasznosítanák helyileg és hogyan tennék kelendőbbé a

Sóvidékre látogató turisták számára az erdei és termesztett gyümölcsöket. E vidék ugyanis igen gazdag erdei gyümölcsökben: áfonyában, szederben, szamócában (eperben), vadkörteben, vadalmában, vadmeggyben.

2. Csomagolóanyag-verseny, gyümölcsszobrászat

V–VIII. osztályosoknak kiírt verseny volt, azzal a céllal, hogy a gyerekek minél praktikusabb, eladhatóbb csomagolásokat tervezzenek az erdei gyümölcsök eladására, forgalmazására; illetve minél esztétikusabban, étvágygerjesztőbben mutassák be és találják a helyi gyümölcsöket.

A legjobban sikerült „gyümölcs-szobrokból” kis kiállítást állítottunk össze.

3. Gyümölcs az irodalomban

Ez a programunk a gyümölcsmotívumok mondákban, mesékben, versekben stb. való megjelenéseinek ismeretét célozta meg. Emellett kiemelt feladat volt a Sóvidéken termesztett gyümölcsök megismerése, versbe foglalása, megszemélyesítéssel kiemelve a rá jellemző tulajdonságokat. Érdekességénél fogva nagy kedveltségnek örvendett a gyümölcs-leírás eszperente nyelven (pél-

dául „Kertekben terem e kerekded, leves eledel, leszeded epekedve, mert gyermekek legkedvesebbje.” – alma).

4. Vetélkedő: gasztronómiai csapatverseny

A csapatoknak helyi gyümölcsökből kellett finomságokat készíteniük, hozzájuk s a helyi gyümölcsstermekre reklámszöveget írniuk; de a gyümölcsfaj-felismerés és a lekvárkóstolás is a megmérettetés része volt.

A „Gyümiverseny” nyertesei: 1. díj: *Vitaminok* csapata (Duka Angella, Tóth Petra, Molnos Hajnal, Sükösd Tünde – IX.A.); 2. díj: *Vendégvárók* csapata (Kovács Judit, Kálmán Edit, Nagy Ágota – XII.B.); 3. díj: *Medvék* csapata (Józsa Emma, Farkas Krisztina, Tamás Zsolt – XII.B.); különdíj: *Fekete áfonya* csapat (Kénesi Brigitta, Dávid Kinga, Máthé Krisztina – IX.B.)

A projektverseny nyertesei: 1. díj: *Tófalvi Szilveszter, Madarász István* – IX.A.; 2. díj: *Máthé Csilla, Sófalvi Erika, Fábrián Tímea* – X.A.; 3. díj: *Mester Magda* – X.B. osztály.

Köszönet illeti a pályázatunkat másodjára is kedvező elbírálásban részesítő Civitas Alapítványt, munkatársainak a bizalmat és a lehetőséget, hogy programunkat megszervezhettük, és többé-kevésbé színessé tehattük az iskola, község hétköznapijait.

Nőnap Székelyderzszen

Második alkalommal szerveztük meg a székelyderzsi Unitárius Asszonykórus és a Nőszövetség tagjai a nőnapot az egyházközség tanácstermében. A tavalyi sikeres összejevetelemléke ösztönzött minket.

Az előkészületekből mindenki kivette a részét, őszintén akarva, hogy

egy szép estét együtt töltsünk. Az ünnepségre mindenki eljött; a helyi lelkész és a gondnok egy-egy szál virággal köszöntött minket. Az este vidám hangulatban folytatódott, majd előadtuk egymásnak a titokban tanult, humoros műsorunkat. Aztán beszélgettünk, tervezgettünk. Szép, tartalmas estét töltöttünk együtt, ami a kölcsönös megismerést és a jövőbe ítélt összefogást is megalapozza.

Úgy gondolom, e falu unitárius asszonyai még sok szép dolgot tehetnek – tehetünk – együtt, amivel egyházközségünk felemelkedését szolgáljuk.

Bár a kiváló szervezés az asszonykórust és a nőszövetséget dicséri, a gyülekezet asszonyai mind hivatalosak voltak az ünnepségre, így több mint 50 nő ünnepelt együtt. (*Árkosi Gyöngyi*)

Lőrinczi Mihály tanár úrról tudnivaló volt, hogy valamennyire ért az órákhoz. Ezért kereste fel Z. bácsi, akinek a kakukkos órája járt ugyan, s még azt is mondta, hogy kak, de aztán egy kukkot sem szólt többet.

Lőrinczi tanár úr el is vállalta az óra javítását.

Aztán teltek a hónapok, Z. bácsi emlékeztette májusban, júliusban, szeptemberben, decemberben, majd ismét húsvétkor. Júniusban aztán,

egy újabb szelíd célzás alkalmával a tanár úr jó hírt mondott:

– Képzeld, Z., már tudom, mi a baja az órának! Nem kakukkol!

Elmondta: Szabó Zoltán, Kolozsvár

nők világa

Együtt imádkoztunk

Adorjáni Gyöngyvér

Egy magyar „kis gyülekezet” egyszerre kulcsolta kezét imára.

Ez a kis gyülekezet Botfalva-gyártelep, ahol a magyar nyelv fennmaradásáért, életben tartásáért küzdenek mindhárom felekezet hívei. Édes anyanyelvükön csodásan hangzott a közös Miatyánk is a márciusi imahét alkalmával.

„Tarts meg engem Istenem, mert benned bízom!” (Zsolt 16,1) És jöttek az esti órában, lámpással a kezükben – mert sajnós a közvilágítást is megvonták –, de erős hitük az imaház felé vezérelte őket. Ilyenkor mindhárom felekezet hívei átlélik az imaház ajtaját. Csenkér Albert bácsi is, aki 86 éves, de kocsival sikerült elhozniuk, annyit mondott: „Nagyon boldog vagyok, hogy itt lehettem! Olyan jó érzés, amikor, ha nehezen is, de átlépek az imaház küszöbét!” Arca tele volt hálával, szemei örömet sugároztak. A „másik oldalon” a gyermekek korosztálya. A hétéves Simény Kinga estéről estére eljött, pedig az elsős kislánynak román iskolába kell járnia, hiszen nincs magyar oktatás. De ott van az édesanya, nagymama vagy édesapa, aki megfogja kislánya kezét, és hozza, nemcsak az imahéten, hanem vasárnaponként is, a magyar imádságért.

Megtelt az imaház, szinte kicsinek bizonyult az utolsó estén, amikor a sepsiszentgyörgyi színművész, László Károly tette emlékezetessé előadásával az estét. Az asszonyok nap mint nap terített asztalt varázsoltak: nemcsak a meghívott lelkészeket, de minden jelenlevőt is szendvics, sütemény várt.

Meglepetés mindig születik ebben a kis gyülekezetben. Jöttek az asszonyok, s március 15-e közeledtével az alkalomhoz illő énekekkel is készültek.

Együtt imádkoztunk, együtt ünnepeltünk. Isten adja, hogy még sokáig csendüljön fel magyar ének az asszonyok ajkán, és a három felekezet hívei továbbra is együtt, közösen mondják a magyar Miatyánkot.

Ünnepre készülve

Asztalos Klára

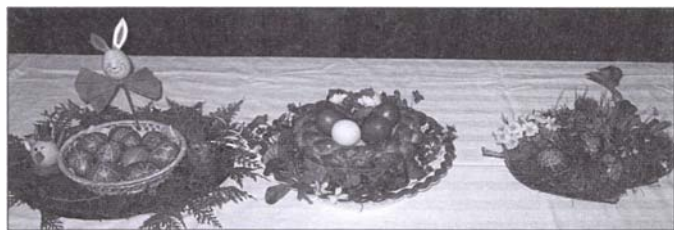
Év végén, amikor kezünkbe vesszük az új esztendő falinaptárát, rendszerint kíváncsian keressük, mikorra esnek az ünnepek, a szabadnapok. Vajon rövid vagy hosszú lesz az idén a farsangi időszak? Vajon a keleti és nyugati kereszténység együtt ünnepli-e a húsvétot? A dolgozó ember örvend a szabadnapoknak, előre tervez családjával. A közgazdászok arra keresnek választ, a több vagy kevesebb szabadnap milyen hatással van az évi GDP-re.

Azután belevetjük magunkat a munkába, az élet menetébe. Amikor közeledik a tavasz, olvad a hó és „selymét a barka már kitakarta”, hirtelen ránk lehel a tavaszi napsugár, és eszünkbe juttatja: itt az ideje, hogy elővegyük a könnyebb tavaszi ruhákat. Jól esik tágra nyitni lakásunk ablakát, hogy érezzük a behatoló tavasz illatát.

Ismét a naptárra tekintünk. Nemcsak hogy oda a farsang, de már a böjti időszak is vége felé közeledik... itt a húsvéti visszaszámlálás. Tervezzük a tavaszi nagytakarítást, a lomtanitást otthonunkban. A vasárnapi istentiszteletek útjelzőkként mutatják az irányt, és figyelmünket, gondolatainkat a húsvéti események felé vezetik. Közben próbáljuk megfogalmazni, nekem személyesen mit mond a virágvasárnap–nagy-péntek–húsvét eseménysorozat? Felmerül bennünk az élet–halál kérdése, misztikuma, a szenvedés elkerülhetetlensége, a megbocsátás „az ellenünk vétezőknek”. Mit jelent számomra az élet diadala? Mit jelent az örökélet? Mi az, ami marandó, ha az ember itthagya földi szállását? Végző soron mi az életünk értelme? Tudjuk, életünk „egy múló pillanat” a titokzatos világegyetemben, amelynek része vagyunk, és amelyet hitünk szerint a Gondviselő teremtett és tart fenn. Parányi bölcsességünkkel nehéz felfogni az örökéletet, csak hinni lehet, mert a hit a remélt dolgok valósága. Életünk egyszeri, megismételhetetlen esély számunkra. Ezzel az eséllyel élnünk kell erőnk, képességeink szerint.

Az idő telik, az ünnep közeledik. Megtervezzük a család ünnepi programját, sütünk–főzünk, kiegészítjük ruháinkat, friss földbe ültetjük virágainkat – és már

csak pár lépés az ünnep. Nagypénteken meghallgatjuk a jól ismert Passiót. Ünnepre ébredünk. A gyermekek kíváncsian kutatnak a lakásban, kertben, ki talál nyuszihozta pirostojást. Elmegyünk a templomba. Ilyenkor rendszerint „telház” van. Mindenki ünneplőbe öltözik. Igaz, nem a ruha teszi az embert, mégis másként érezzük magunkat, ha legjobb ruhánkat vesszük fel, ezzel is megtiszteljük az ünnepet. Zavarja közérzetünket, ha nem odaillően „lezser” öltözetűeket látunk a templomban.

Kenyér és maradék

Segesváron immár tizennegyedik alkalommal imádkoztunk a Nők Világimanapja keretében testvéreinkért, nővéreinkért – ez alkalommal a chilei nőkért. 1999 és 2005 után az idén ez volt a harmadik ökumenikus világimanap, amelyet Segesváron mi, unitáriusok szerveztünk.

Már február 23-án összehívtam a lelkészi lakásra az előkészítő csoport tagjait, akiknek javasoltam – s mint szervező kértem –, hogy különféle „átszínézések” nélkül tartsuk be a világimanapi liturgiát – amennyiben lehetséges –, amelyet MEÖT Női Bizottsága állított össze. Hála Istennek a szervezésre meghirdetett összejövetelem nem mutatkozott semmilyen akadály, így egy kellemes órát tölthettünk egymás társaságában sütemény és citromos tea mellett.

Március 4-én délután került sor a templomunkban az imádkozásra. Rendezvényünket megtisztelte jelenlétével Pál Antal római katolikus plébános, Hans Fröhlich Bruno szász evangélikus lelkész, Köber Agnes, Dánoson szolgáló szintén szász evangélikus lelkész, valamint Benedek Jakab helybéli unitárius lelkész. Mind a hat valásfelekezet asszonyai képviseltették magukat.

A nyitó ének (185. sz.) után a lelkészek az úrasztala körül imádkoztak, amelyet egy színes terítővel letakarunk, és ráhelyeztünk egy égő gyertyát. A szolgálattelvők bevonulása a következő volt: a Bibliát az ortodoxok, a keresztet az evangélikusok, a búzakalászt és az edényben a földet a reformátusok, a korsóban a szentelt vizet a római katolikusok egy-egy küldötte hozta. Négy, poncsóba öltözött unitárius asszony egy-egy kosárban kenyeret hozott, és a templom piacán álltak, és együtt mondták a szolgálattelvő nőekkel a hálaadás szavait: „Fogadd hálánkat, Urunk... Ție-Ți mulțumim Doamne... Wir danken Dir, o Herr... Demos gracias al Señor...”, majd a Chilében élők ajmarák, mapucsek, rapanuik nyelvén. A jelenlevők fogadták ezeket köszöntéseket, majd megkérdeztük egymást: „Hány kenyerek van? Câte pâini aveți?

Meghallgatjuk az ünnepi prédikációt, úrvacsorát vesszünk. A lelkész az élet halál feletti diadaláról és az örökéletéről beszél. Jézus mondta: „Én élek, és ti is élni fogtok.” Elgondolkozom, hogyan „élnek” elhunyt szeretteim, és megállapítom, hogy letisztulva bennem élnek azok az emlékek, közös élmények, amelyekben velük együtt volt részem. Bennem él a szeretet, amelyet tőlük kaptam, az irántuk érzett tisztelet, az utólag felfedezett értékeik, mindaz, amivel engem lelkileg gazdagítottak. Szeretném tudni, hogy majd én is hasonló nyomokat hagyok magam után mások emlékezetében. Ez jelenti számomra az örökéletet, azt, hogy ami érték, az nem hal meg. Ha keresztre feszítik vagy száműzik egy időre, akkor is feltámad, visszatér és örökké él.

Vallom Pál apostollal: Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három, ezek között pedig legnagyobb a szeretet.

Wie viele Brote habt ihr?” – s az asszonyok a kosarakat a kenyerekkel elhelyezték az úrasztalára.

Három nyelven rövid bemutatót hallhattunk Chiléről, majd elkezdődött a tulajdonképpeni „középpont”: az ima. Imafohászt és hálaadást mondtak az ortodox asszonyok, és gyönyörűen énekelt egy román nőtestvérünk. A bűnvallás, a bűnbocsánatért és megbocsátásért hangzó könyörgés után egy vers hangzott tovább el a katolikus asszonyok részéről. A református nők a nehéz helyzetben élő embertársainkért, míg egy görög katolikus nőtestvérünk a gyermekekért könyörögtek. Márk evangéliumának részletét (6,30–44) a dánosi szász evangélikus lelkész olvasta és magyarázta. Záróimát mi mondtunk, unitáriusok, felhíva a jelenlevők figyelmét az adakozásra. Mindnyájan, ki-ki a maga nyelvén egymás kezét fogva elmondtuk a Miatyánkot, majd a lelkészek áldást mondtak. A poncsóba öltözött asszonyok kiosztották a felvágott kenyereket, majd megszámozták az adományt (136 lej ötvenkét jelenlevő részéről), amelyet az evangélikus egyházon keresztül Chilébe juttattunk el.

A visszajelzésekből tudom, hogy mindnyájan „jóllaktak a kenyérből” és „még maradt is a kosarakban”. Hála Istennek, így sikerült megosztani ajándékainkat egymással. (B. E.)

→ Marosszentgyörgyön a Nők Világimanapjának megtartására március 6-án került sor a helyi református templomban Pálffy Anna-Mária iklandi-nagyernyei unitárius lelkész, romániai bizottsági elnök részvételével.

Öt helyi felekezet hat egyházközsége (a házigazda református, az unitárius, római, illetve görög katolikus és a két román görögkeleti egyházközség) tagjai vettek részt az ökumenikus istentiszteleten. A nőszövetségi csoportok és gyülekezeti kórusok tevékeny jelenléte már hagyománynak számít a lakosság szempontjából legnépesebb Maros megyei községben. A meghívott lelkészekkel egyháztanácsosok is bekapcsolódtak az esti rendezvénybe. Az istentisztelet magyar és román nyelven zajlott. A kétnyelvű liturgiát médiatechnikai eszközökkel is sikerült jól egybehangolni.

Mintegy kétszáz személy élő láncot formált a názáreti Jézustól tanult imádság, a Miatyánk kézfogós közös imádkozásakor. A házigazda nőszövetség tagjai házikenyert, kalácsot, aprósüteményt, teát szolgáltak fel a jelenlevőknek, ugyanakkor a részt vevő egyházközségek részére egy-egy cserepes virágot is ajándékoztak. Az imanapi perselypénzt a Romániai Imanapi Bizottság munkája segítésére, a New York-i iroda működtetésére

és Chile államban élő nők belmissziói képzésének támogatására fordítják.

Pálffy Anna-Mária szerint „a Nők Világimanapjának marosszentgyörgyi megtartása által újból kifejezést nyert a felismerés, hogy egy világban élünk, és egymásnak testvérei vagyunk. Ezt igazolja az önkéntes adakozás is. Kitartóan imádkozunk egymásért és nemcsak gondjainkat, hanem anyagi javainkat is képesek vagyunk megosztani egymással.” (P. T. Sz.)

Az X-farsang csúcspontja

Benedek Enikő

Nagy izgalom közepette folytatódott Segesváron az X-farsang (lásd előző lapszámunkban) II. elődöntője. Egy versenyzőnk az utolsó pillanatban a rá nehezedő „nagy nyomás” következtében feladta.

A zsűri elnökője kivételével a zsűritagokat szervezői „illetékességgel” kicseréltük – hogy a pártosság halvány gyanúját is elkerüljük. Voltak versenyzők, akik hozták a korábbi megszokott stílusukat, míg mások a versenyzők

közül teljesen új kifejezési módokat „dobtak a piacra”. Ezen az elődöntőn is jelen volt a szászcsávási „cigánné”, aki teljesen elkápráztatta a zsűrit gyönyörű énekhangjával, hagyományörző viseletével. Agyafűrt alkimistánk tuti recepteket ajánlgatott hol a versenyzőknek, hol a zsűrinek, majd összeszűrte a levét fűvel-fával, miközben a víz-gázszerelőnk dalba öntötte minden bűjébánátát. Persze nem hiányozhatott a pódiumról a termékbemutató, a „Herbalis Universalis” teaforgalmazó ügynökünk sem, akinek teáitól annyira megfiatalodtunk, hogy azonnal elfogadtuk a lakodalmi szószóló meghívását a multságba. A nők helyzete a mai turkálós társadalomban című előadás után a London Shop felé irányultunk, hogy kellőképpen felöltözhessünk a döntőre. Erre az alkalomra a tisztelt publikum olyannyira gyarapodott, hogy versenyzőinknek komoly gondot okozott a gátlások levetkőzése, s bizony megesett, hogy a versenyzők reszkető térdrel álltak ki a pódiumra. A zsűri pontszámait összesítve egyértelműnek tűnt: párbaj lesz. A végeláthatatlannak tűnő csatározás eredménye a zsűri döntésképtelensége miatt nagyon megviselte a két döntősünk idegeit. Végül a közönségre bízott titkos szavazással, a Nobel-díj után futkosó alkimistánk ellenében a jó „karban lévő”, kis jövedelemmel rendelkező friss nyugdíjasunk vitte el a pálmát.

Személyes megjegyzésként végezetül hozzátenném: egy kicsit aggódom a nyertesünk egészsége miatt, hisz ezentúl az egészséges gyaloglás helyett autóval fog érkezni az összejövetelünkre, a gyönyörű lakosztályt pénzért takarítatja, a sok kürtöskalácstól pedig elhízik. Akkor kérdelem én: miért kellett a zömében szintén nyugdíjas nézőközönséget a bemutatott és elmagyarázott torna gyakorlatáival megszedítenie?!

FELHÍVÁS

Kérjük, éljen a törvény adta lehetőséggel, és személyi jövedelemadójának 2%-át ajánlja fel az Unitárius Nők Országos Szövetségének támogatására. A szervezet adatait a 230. illetve a 200. úrlapra kell beírni:

A civil szervezet neve / Denumire entitate nonprofit: ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMÂNIA (AFUR)

Adóazonosító szám / Cod de identificare fiscală: 9343746

Bakszámla-szám / Cod bancar (IBAN): RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX

Az úrlapok leadási határideje a helyi pénzügyi hivatalokba: május 15.

Képzelt interjú a farkassal, aki állítólag..

– Hogy van tovább?

– Aki állítólag ott volt Székelyudvarhelyen a XIV. ODFIE Versmondó- és népdaléneklő versenyen.

– Aki állítólag megette Piroskát... Nem így helyes?

– Nem! Az egy másik mese. De érzékeny téma, nem szívesen beszélek róla.

– Rendben. Akkor inkább a rendezvényről kérdezlek. Az előkészületekben is részt vettél?

– Igen.

– Mesélj kicsit nekem erről. Mivel jár egy ilyen rendezvény megszervezése?

– Sok munkával, de kell hozzá jókedv is, anélkül nem megy. Ha tehernek érzed, meglátszik a rendezvényen.

– Elmondanád ezt részletesebben?

– Hát megfelelő helyszíneket kell keresni, meghívni tíz szakembert, hogy a versenyzők fellépését bírálja el, együttest keresni a koncertre, néptáncsoportokat szombatra, előadást a gálaműsorra, szolgálattévi lelkészt vasárnapra, szálláshelyet kell lefoglalni a résztvevőknek, emléklapot, okleveleket és kitűzőket készíteni, vásznakat festeni, díjakat vásárolni, fényképész és filmes segítségét kérni, rendszeresen tartani a kapcsolatot a helybeliekkel, meghívókat küldeni,

türelemmel várni a versenyzők jelentkezését, és sok apró dolog, ami most eszembe sem jut.

– Köszönöm a válaszod, sosem volt alkalmam részletesen látni a munkának ezt az oldalát. Mivel kezdődött a rendezvény maga?

– Péntek délután jelentkeztek be a versenyzők és résztvevők, ezt követte a hagyományos, ünnepélyes megnyitó a helybeli Kriza János szeretetotthonban.

– Volt-e valamilyen érdekessége az idei versenynek?

– Igen, a megnyitót követő lemezbemutató. Elkészült ugyanis a 2002–2006 között megszervezett Versmondó- és népdaléneklő versenyek válogatott hanganyagának a négy lemeze. Ez került bemutatásra. Az est házigazdája Sándor Krisztina volt, aki Sorbán Enikővel, Tollas Vandával és Aszalos Ilonával, volt versenyzőkkel beszélgetett.

– Mi zárta az estet?

– A Graphic együttes koncertje.

– Miért pont rájuk esett a választás, kik ők?

– Az együttes néhány tagja volt egyletes, fiatalok, de nagyon ügyesek.

– Sokan álltak ki megmértetni?

– Magad íteld meg, sok-e vagy nem. Szombaton átmentünk a Művelődési Ház koncerttermébe, ahol 47 versenyző fellépését hallgattuk meg.

– Említetted, hogy szakemberek is figyelik őket. Az idén kik voltak a bíráló biztosok?

– A versmondókat színészek, színjátszással foglalkozó személyek, illetve költő barátunk bírálta, név szerint: Szász Mihálykó Mária, Mezei Gabriella, Farkas Wellmann Endre, Kolcsár József és Sarkadi Zoltán, a népdaléneklőket pedig Both Aranka, Fejős Gabriella, Sorbán Enikő és Tőkés Lóránt figyelte.

– A nap folyamán csupán a verseny zajlott?

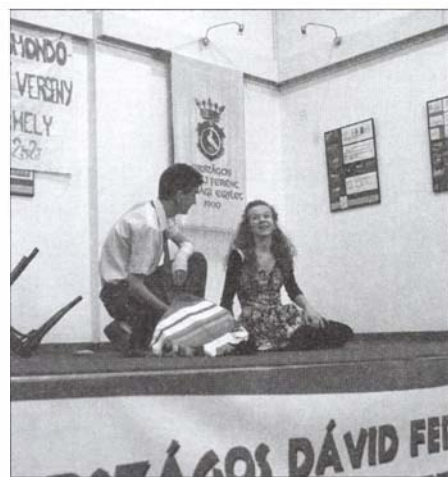
– Ez töltötte ki a nap nagy részét, de szünetek után a székelyudvarhelyi Rozmaring néptáncgyűttesek is színpadra léptek.

– Milyen volt a hangulat?

– Vidám, könnyed. Erről a műsorvezetők, Demény Zita Ágnes, Jobbágy Júlia és Szabó Csengele gondoskodtak.

– Miről szólt a gálaműsor?

– Ezt az ünnepélyes pillanatot a helybeli Vitéz Lelkek Diákszínpad előadása nyitotta meg, ezt követően

adtuk át az emléklapokat, díjakat, majd az első helyezettek és a bíráló biztosok léptek színre.

– Azt azért mindenki tudja, hogy az ODFIE vallási ifjúsági szervezet. Volt-e olyan része a rendezvénynek, amiben ez megmutatkozott?

– Természetesen. Szombaton áhítattal kezdtünk, amit Györgyilys Izolda elsőéves teológiai hallgató tartott, vasárnap pedig közösen vettünk részt az istentiszteleten, a szolgál- ➔

→ latot Solymosi Alpár csikszeredai lelkész végezte.

– Köszönöm a türelmed, Farkas koma... Tiéd a zárzó.

– Én hálás vagyok, hogy olyan emberek között lehettem, akik könnyed lélekkel végezték a munkát, szeretettel mondtak verset és énekeltek, akik között rájöttem, hogy emberként élni gyönyörűség, és akik szívük bugyraiba kötöttek még engem is, a farkast, aki állítólag megette Piroskát...

(Lejegyezte: Fülöp Júlia)

A versmondó verseny első díját **Kozma Kinga** vihette haza Sepsiszentgyörgyre. A dobogó második lépcsőfokára **Bordi Eszter** (Medgyes) lépett, a harmadik díjat pedig **Ghinea Lóránd** (Sepsiszentgyörgy) érdemelte ki. Különdíjban részesültek: **Antonya Ilona** (Székelyudvarhely) és **Kakucci Áron** (Székelykeresztúr).

A népdaléneklő versenyen a bírálóbizottság első díját **Fekete Kincső** (Nagyajta) nyerte. A második helyezés a homoródszentpáli **Tódor Katát** illette. A harmadik díjat **Csog Csenge** (Erdőfüle) vitte haza. Különdíjat kaptak: **Virág Csilla** (Barót) és **Székely Kitti Fruzsina** (Vargyas).

A közönség két díját **Antonya Ilona** (Székelyudvarhely) és **Sándor Szende** (Brassó) vihette haza. A Székelyudvarhelyi Unitárius Ifjak Klubja pedig különdíjban részesítette **Farkas Szilárd** homoródalmási népdalénekes versenyzőt is.

Amikor várod

Gergely Szabolcs

A házat csend borította be. Ebben a csendben viszont nem volt érezhető a hiány vagy a magány. Sokkal inkább egyfajta izgalmat árasztott. Az egyik emeleti ablakban néha-néha feltűnt egy kislány arca, majd semmivé lett. Az idő alatt, míg nem az ablakon nézett ki, a felnőtteket utánozva járt-kelt a szobájában, a gondolataiba mélyedve.

– Kistestvérem lesz. Ennek most örülnöm kéne vagy sem? Már mindenkit megkérdeztem, mit kéne éreznem, de mindenki magával foglalkozott, az én problémámra viszont senki sem tudott választ adni. – Gondolatai így váltották egymást, majd helyüket az emlékek vették át.

Első emléke az édesapjával való beszélgetés volt. Középkorú édesapjának göndör haja és kicsiny kis bajusza volt. Az arcán izgalom jelei mutatkoztak.

– Apu – szólította meg a kislány.

– Mondjad kedvesem, de gyorsan, mert mindjárt be kell hogy menjek a kórházba – hadarta a férfi, miközben pakolászott.

– Kistestvérem lesz?

– Igen, hát nem csodálatos?

– Csodálatos? Az kell hogy legyen? – ült ki a kislány arcára a mély döbbenet.

– Igen, csodálatos. Nincs is csodálatosabb a gyermekáldásnál – mondta az apja, majd megpusztilta a lány homlokát és elsietett.

Aznap vasárnap volt, így a kislány nyugodtan folytathatta a benne felmerült gondolatmenetet. Az aznapi templomozás után, ahova általában a nagyszüleivel járt, odabandukolt a tiszteleteshez, majd őt is faggatni kezdte.

– Papbácsi, valóban olyan csodálatos a gyermekáldás? – kérdezte kissé szégyenlősen.

– Persze, kedveském, a gyermekáldás egy ember életében csodálatos élmény – guggolt le mosolyogva, és megsimogatta a kislány fejét.

– Akkor engem is megtetszik áldani? – csillant fel a gyermek szeme.

– Már megáldottalak, amikor megkereszteltelek – kísértette ki a templomból a pap, majd ment a dolgára.

A következő emlékkép: egy vacsora. A család pár bátyja és néhány rokon volt jelen. Mindenki a lány apjával foglalkozott, csak a nagybátyja nem. Odasétálva hozzá őt is faggatni kezdte a kislány.

– Miért olyan jó a kistestvér?

– Hogy olyan jó, azt éppenséggel nem mondanám. Eleinte nincs vele baj, aztán éjjelente sírni kezd, folyton figyelni kell rá, és az ember nem tud mással foglalkozni. Majd nőni kezd és még több baj lesz vele – válaszolta a férfi unalmat tükröző hangon. Bár a kislány sok mindent nem értett, egy dolog mégis megragadt benne: az ember nem tud máásra figyelni.

Könnycsepp gördült le az arcán. Felmászott az ágyára, és magához ölelte az egyik plüssállatot.

– Mindenki rá fog figyelni majd. Mindenki csak vele fog foglalkozni – szorította görcsösen a játékszert, miközben egyre záporoztak a könnyei. Halk léptek hallatszottak, majd a kislány szobájába belépett a bátyja. Csendben az ágy széléhez sétált, leült, majd kezét a lány fejére tette.

– Mi a baj, kicsi Anita? – simogatta meg a fejét a testvére.

– Ha megszületik a kistestvérünk, akkor mindenki rá fog figyelni. És akkor velem mi lesz? – zokogott és közelebb mászott.

– Ezt miből gondolod? – lepődött meg a fiú.

– Apu se figyelt rám, a vacsorakor is mindenki apura figyelt. Miki bácsi is mondta, hogy csak rá fognak figyelni.

– Kicsi buta. Mikor te születted, akkor is az volt, hogy mindenki rólad beszélt és veled foglalkozott.

– És te mit tettél? – lepődött meg a kis Anita, mintha ez egy nem hétköznapi dolog lett volna.

– Eldöntöttem magamban, hogy nagyszerű testvéred leszek, és igyekezni fogok, hogy mindig veled legyek, ha szükséged van rám. Aztán miután megszületted, mindig ügyeltem rád, és odafigyeltem, hogy semmi bajod ne esék. Igaz, néha nehéz volt, de segített az ígéretem – simogatta meg a fejét a kislánynak, aki mindeközben ugyanezt megfogadta magában.

Kis idő múlva megszületett a kisöccse, és édesanyja mellett a kórházi ágyon ülve, a karjaiban tartva a csöppséget, rámosolygott. A kisbaba értette a mosolyt és netvetni kezdett úgy, ahogy csak az újszülöttek tudnak.

Két rendőr vicc

1. Két rendőr bemegy az élelmiszerüzletbe. Nézelődnek, egyszer csak az egyik egy hatalmas pofont ken le a másiknak. Az megkérdezi:

– Ezt most miért kaptam?

– Azért, mert ... ! – feleli a pofozkodó. (Poén a rejtvényben.)

2. Kisgyerek csúfolódik a sarkon álldogáló zsaruvál:

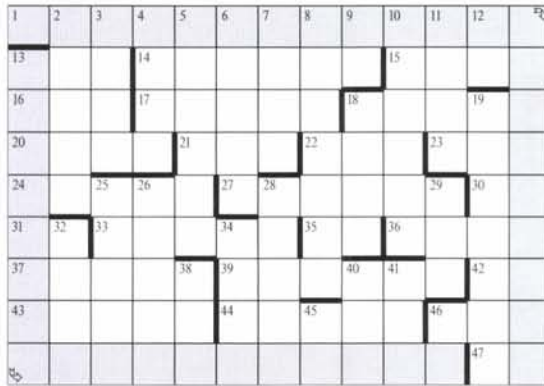
– Hülye rendőr! Hülye rendőr!

– Ne jártasd a szádat, mert megmondalak édesapádnak! – fenyegetőzik a zsarú.

– ...! ...! – Replikázik a kölyök.. (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. **Az első vicc poénja.** 13. Nagyon régi. 14. Javak nyilvántartása. 15. Alacsony hegy. 16. Elektromos anyagi részecske. 17. Éppen csak hozzányúl. 18. Születésnap sümemény. 20. Gumicső. 21. Csernáton vára. 22. Vármaradvány. 23. Svájci folyó. 24. ... Daszajev, focikapus volt. 27. Verseny meghirdetése. 30. Tetejére. 31. Tova. 33. Színdarabot bemutat. 35. Parancsoló. 36. Összefüggő növényi sejtek sora. 37. Nobilis. 39. Ellés előtt áll a tehén. 42. Az ozmium vegyjele. 43. Faedény. 44. Felső végtag része. 46. Lenti helyre. 47. Bolygó része!

Függőleges: 2. Becézett Zsolt. 3. Falusias női név. 4. Hamuvá válik. 5. Abrosz. 6. Magyar bulvárlap. 7. Szicíliai vulkán. 8. Vegyi elem, a konyhasó alkotója. 9. Numero, röviden. 10. Állatszeldítő. 11. Ibsen műve. 12. Centiméter. **13. A második vicc poénja.** 18. Légnyomás-egység. 19. Kis táskafele. 25. Utódot létrehozó. 26. Francia Forma 1-es autóversenyző volt (Jean). 28. Itt lent, népiesen. 29. Tengervíz ízű. 32. A földszintre jut. 34. Száraz levélszőnyeg. 38. Ragadozómadár. 40. Sereg. 41. Mértékegysége a newton. 45. Akna közepe! 46. Argon vegyjele.

Két szőkés vicc

1. Egy szőke férfi telefonál a mentőknek:

– Jöjjenek gyorsan, a felesé-
gemre rájöttek a szülési fájdal-
mak!

– Az első gyereke? – kér-
dezi a szolgálatos orvos.

– ...! – felel a pasi. (Poén a
rejtvényben.)

2. Bemegy a szőke nő a
fotolaborba:

– Erről a filmről szeretnék képeket csináltatni.

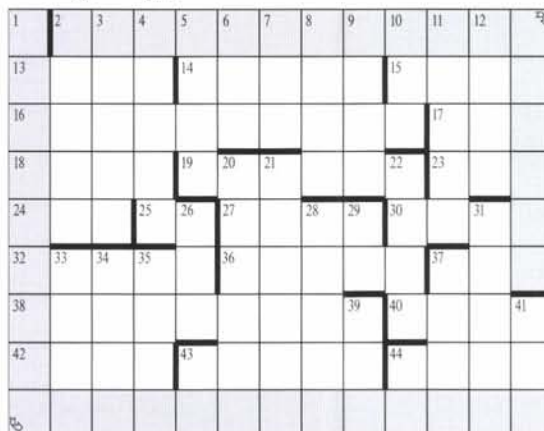
– 9×13? – kérdezi a szakí.

– ...! – felel csodálkozva a szőke. (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 2. **Az első vicc poénja.** 13. Nulla. 14. Eurázsiai nép. 15. Diszterem. 16. Tarkává válik. 17. Bázis vizes oldata. 18. Rövid, díszes férfikabát. 19. Hajóállomás. 23. Foghús. 24. Magyarországi település. 25. A múlt idő jele. 27. Személyétől. 30. Katalin, becézve. 32. Ruhadísz. 36. Többnyári. 37. Kerti házikó. 38. Mongol vezér volt. 40. Nagy síkság. 42. Vajféle. 43. Egyetlen személy sem. 44. Falusias női név.

Függőleges: 1. **A második vicc poénja.** 2. Szemlélet. 3. Hanga. 4. Francia festő volt. 5. Ennivaló. 6. Felesége van. 7. Francia területmérték. 8. Lábosra kerül. 9. Díszít. 10. Tesz. 11. Rómeó szerelme. 12. Nem figyel rá többet. 20. Szentencia. 21. Falu Kolozs megyében, Torda közelében. 22. Herélt bika. 26. Halotti lakoma. 28. Női név. 29. Tova. 31. Pedagógus. 33. Francia felség. 34. Egyiptomi napisten. 35. Amerikának két elnöke is volt ezen a néven. 37. Togó fővárosa. 39. Nelli ..., orosz tornászlány volt. 41. Női hangfaj. 43. A séta eleje! 44. Ausztria és Olaszország autójele.

A rejtvényeket Forrai Tibor szerkesztette

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlony@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

5 év versben és dalban

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet legújabb kiadványa egy négy korongot rejtő CD-album, amely a Versmondó- és Népdaléneklő Verseny 2002 és 2006 között rendezett fordulójának hanganyagából kínál válogatást. „A rendezvény egyszerre hagyományörző és tehetségkutató találkozó – olvashatjuk a CD-tok belső felületén –, ahová műkedvelő erdélyi fiatalok százai neveztek be az elmúlt években. 1998 óta évente sor kerül a vetélkedőre, más-más helyszínen, általában februárban. A legjobb előadásokat hanglemezen is megörökítjük. Ezúttal öt évnyi válogatást foglaltunk egybe. Reméljük, ugyanolyan örömmel hallgatják majd a felhangzó verseket és népdalokat, mint amilyen lelkesen előadták azokat az ifjú műkedvelők.”

Nem fér hozzá kétség: ez a hanganyag nem tartozik azoknak az audio-termékeknek a sorába, amelyek diszkrétan belesimulva környezetükbe bármikor háttéringerként vethetők be. Ezt legelsősorban a szerkesztés módja teszi lehetetlenné, hiszen népdalok és versek váltakozva hallhatók a lemezeken, márpedig a vers csak tudatosan megértve, vagyis odafigyelést feltételezve „működik”. Sokkal inkább ajánlható a kiadvány azoknak, akik egyfelől a versek és/vagy népdalok szerelmesei, s akik, másfelől, tárt szívvel készek elfogadni műkedvelők őszinte, olykor lendületesen áradó, máskor talán keresgéző (vagy épp nem találó) produkcióit. 4 óra és 42 perc – hosszú idő. Több mint hatvan vers és több mint hatvan népdal. A kínálat tehát „erőst” bőséges, egész bizonyosan szélesebb annál, hogysen az ember egyetlen nekifutásból felhabzsolja ezt az irodalmi-zenei csemegét.

Ugyanakkor érdemes végignézni az előadók névsorán. Külön cikket érdemelne szemrevételezni, hogy a négy lemezen megszólaló fiatalok – akik jószerevével mind kikerültek már az iskolapadok közül – mire vitték, merre tartanak, van-e s ha igen, milyen kapcsolatuk az amatőr-előadói világgal. Unitáriusságuk vagy más felekezethez kapcsolódó kereszténységük milyen módon és fokon hatja át életüket? Mit és mennyit olvasnak? Milyen zenét hall-

gatnak? Milyen felnőtt lesz belőlük – „ha majd nagyok lesznek”?

De nem utolsósorban azért is érdekes ez az album, mert reprezentáló értékű metszetét adja annak a repertoárnak, amely népdalban és magyar költészetben a harmadik évezred legelejének ifjúságát leginkább megérintette, amelyet *azonosulva* a magáénak érez. Zene- és irodalomszociológiai alapanyagként sem elhanyagolható tehát az ODFIE-hanglemez-kiadvány.

Az album megvásárolható az egyházi kiadványterjesztőnél Kolozsváron, illetve az ODFIE központi irodájában – csupán 25 lejért (!). Nagyobb mértékű igénylés esetén az ODFIE csomagban küldi a megrendelt példányokat a vidéki egyházközségekhez.

Lapszámunk szerzői: Lapszámunk szerzői: **Adorjani Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Asztalos Klára** építészmérnök, ULOSZ-elnök (Kolozsvár), **Árkosi Gyöngyi** háztartásbeli (Székelyderzs), **Balázi László** MUE-főjegyző (Budapest), **Benedek Enikő** út-és hídépítő almérnök (Segesvár), **Boros János** ny. művezető (Brassó), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Mária Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** gy. teológiai hallgató, egyetemi-ifjúsági lelkész (Kolozsvár), **Gergely Szabolcs** diák (Székelyudvarhely), **Horváth Piroska** ny. tanárnő (Sepsiszentgyörgy), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény-Vulkán, Déva), **Nagy László** lelkész, EUE főjegyző (Marosvásárhely), **Páll Krisztina** tanár (Székelyudvarhely), **Simó Melinda** pszichológus (Homorodjánosfalva)